

แนวคิดการปกครองด้วยกฎหมายและความยุติธรรมในนวนิยายกำลังภายในแนวสืบสวนสอบสวนชุดอุ้มหลิวเซียง¹

จิรายุทธ์ ทรราชพันธุ์

ภาควิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร 10330

อีเมล: nicolas_lin45@hotmail.com

ทอแสง เชาว์ซุติ

ภาควิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร 10330

อีเมล: thosaeng@gmail.com

รับบทความ: 23 สิงหาคม 2565

แก้ไขบทความ: 20 ตุลาคม 2565

ตอบรับบทความ: 14 ธันวาคม 2565

บทคัดย่อ: ในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 แนวคิดการปกครองด้วยกฎหมายและแนวคิดเรื่องความยุติธรรมแบบสมัยใหม่ได้ถูกนำเสนอผ่านตัวละครเอกนักสืบในนวนิยายสืบสวนสอบสวนจีนพร้อมกับการก่อตัวของรัฐประชาชาติสมัยใหม่และระบบยุติธรรมสมัยใหม่บนแผ่นดินจีนนับตั้งแต่ค.ศ. 1949 เป็นต้นมา เมื่อรัฐบาลพรรคกัวหมินตั้งฝ่ายแพ้อัปรคคอมมิวนิสต์จีนและย้ายฐานที่ตั้งรัฐบาลสาธารณรัฐจีนมายังเกาะไต้หวันพร้อมกับชาวจีนอพยพนับล้านคนได้หันได้ถูกพัฒนาให้เป็นรัฐประชาชาติสมัยใหม่ตามแบบตะวันตก มีการนำเสนอแนวคิดการปกครองด้วยกฎหมายและความยุติธรรมแบบสมัยใหม่ในนวนิยายกำลังภายในแนวสืบสวนสอบสวนของอุ้มหลิวเซียงซึ่งเป็นการผสมผสานระหว่างนวนิยายกำลังภายในแบบจีนกับนวนิยายสืบสวนสอบสวนแบบตะวันตก บทความชิ้นนี้มุ่งศึกษาวิเคราะห์แนวคิดการปกครองด้วย

¹ บทความชิ้นนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง แนวคิดเรื่องพลเมืองและรัฐประชาชาติสมัยใหม่ในนวนิยายกำลังภายในแนวสืบสวนสอบสวนของอุ้มหลิวเซียง หลักสูตรอักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ ภาควิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดย ผศ.ดร. ทอแสง เชาว์ซุติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

กฎหมายและแนวคิดความยุติธรรมในนวนิยายกำลังภายในแนวสืบสวนสอบสวนชุดฉู่หลิวเซียงของ กุ่หลง โดยศึกษาผ่านตัวละครเอกจอมยุทธ์นักสืบฉู่หลิวเซียง จากการศึกษาพบว่าฉู่หลิวเซียง ทำหน้าที่เป็นผู้นำเสนอแนวคิดการปกครองด้วยกฎหมายและแนวคิดความยุติธรรมแบบ สมัยใหม่ให้กับสังคมได้หันในช่วงทศวรรษที่ 1970 แนวคิดการปกครองด้วยกฎหมายและ แนวคิดเรื่องความยุติธรรมของฉู่หลิวเซียงแปลกใหม่และก้าวหน้ามากเมื่อเปรียบเทียบกับ ตัวละครตัวอื่น อย่างไรก็ตามฉู่หลิวเซียงยังมีความอ่อนแอระหว่างคำพูดและการกระทำ แสดงให้เห็นถึงการปะทะและตอรองระหว่างแนวคิดการปกครองด้วยกฎหมายและ ความยุติธรรมแบบสมัยใหม่กับแนวคิดกฎหมายจารีตตามแนวคิดแบบขงจื้อและแนวคิดความ ยุติธรรมแบบดั้งเดิม

คำสำคัญ: การปกครองด้วยกฎหมาย; ความยุติธรรม; นวนิยายกำลังภายในแนวสืบสวน สอบสวน; กุ่หลง

The Concept of Rule of Law and Justice in the Detective Martial Arts Novel Chu Liuxiang

Jirayut Hansapan

Department of Comparative Literature, Faculty of Arts, Chulalongkorn University, Bangkok,
10330, Thailand

Email: nicolas_lin45@hotmail.com

Thosaeng Chaochuti

Department of Comparative Literature, Faculty of Arts, Chulalongkorn University, Bangkok,
10330, Thailand

Email: thosaeng@gmail.com

Received: 23th August 2022

Revised: 20th October 2022

Accepted: 14th December 2022

Abstract: In the first half of 20th century, the concept of Rule of Law and modern justice were introduced through detective characters on Chinese detective novels, along with the founding of modern nation-state and the establishment of modern justice system in China. After succumbing to The Chinese Communist Party in the civil war, the government of The Republic of China led by Kuomintang party withdrawn to Taiwan alongside millions of Chinese migrants and established a government in exile. Since then, Taiwan has been developed into modern nation-state, imitating the West. The concept of Rule of Law and modern justice were presented in Gulong's Detective Martial Arts novels, Chinese Martial Arts fiction and Western detective fiction merged into a hybrid genre fiction. This article is to study and analyze the concept of

Rule of Law and modern justice, proposed by the protagonist, detective and swordsman Chu Liuxiang, in the Detective Martial Arts Novel Chu Liuxiang. The study has found that the concept of Rule of Law and modern justice were proposed to Taiwanese Society in the 1970s by Chu Liuxiang. Comparing to other characters, the concept of Rule of Law and modern justice, proposed by Chu Liuxiang, were new, unaccustomed, and progressive. Nevertheless, Chu Liuxiang actions often contradicted his words, showing the interaction and negotiation of meaning, between the concept of Rule of Law and modern justice and the concept of Confucian ritual law and Chinese traditional justice.

Keywords: Rule of Law; Justice; Detective Martial Arts Novel; Gulong

推理武侠小说中的法治理念与公平正义理念—— 以楚留香系列三部小说为例

Jirayut Hansapan

比较文学系，文学院，朱拉隆功大学，曼谷，10330

电子邮箱: nicolas_lin45@hotmail.com

Thosaeng Chaochuti

比较文学系，文学院，朱拉隆功大学，曼谷，10330

电子邮箱: thosaeng@gmail.com

收稿日期: 2022-08-20

修回日期: 2022-10-20

接受日期: 2022-12-14

摘要：20 世纪前半期，随着现代民族国家的兴起和中国现代司法制度的建设，法治理念和现代公平正义理念通过侦探小说中的侦探人物被引入中国。国共内战失利后，中国国民党领导下的中华民国政府带领着一百万以上的中国公民撤退到台湾，并成立了流亡政府。从此之后，台湾照搬西方国家的发展模式，成为现代民族国家。古龙推理武侠小说是中国武侠小说与西方侦探小说相结合的混合类型小说，该作品体现了法治理念和现代公平正义理念。本文对楚留香——侦探兼侠客的主人公在推理武侠小说《楚留香》系列中所提出的法治理念及现代公平正义理念进行研究分析。研究发现，楚留香向1970年代的台湾社会引入法治理念与现代公平正义理念。与其他人物相比，楚留香所提出的法治理念与现代公平正义理念既新奇又先进。然而，楚留香的行为却时常与其言辞相互矛盾，该现象表现出法治理念及现代公平正义理念与儒家礼法思想及中国传统正义理念之间的碰撞与协商。

关键词：法治；正义；推理武侠小说；古龙

บทนำ

แนวคิดการปกครองด้วยกฎหมายและแนวคิดความยุติธรรมสมัยใหม่เป็นแนวคิดที่พัฒนาไปพร้อมกับการถือกำเนิดของรัฐประชาชาติสมัยใหม่ในยุโรปตะวันตก ในแนวคิดการปกครองของรัฐประชาชาติสมัยใหม่อำนาจในการปกครองไม่ได้อยู่กับบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น แต่อยู่ที่รัฐผู้เป็นองค์อธิปัตย์และได้รับอำนาจมาจากประชาชนทุกคน ในขณะที่แนวคิดความยุติธรรมสมัยใหม่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการเคารพและให้ความสำคัญกับสิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคของมนุษย์ที่อยู่ภายใต้การคุ้มครองของรัฐ แนวคิดการปกครองด้วยกฎหมายและความยุติธรรมภายใต้รัฐประชาชาติสมัยใหม่นี้เป็นแนวคิดหลักที่ปรากฏในนวนิยายสืบสวนสอบสวนตะวันตกในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 และต้นศตวรรษที่ 20 แนวคิดทั้งสองสะท้อนสภาพการเมืองและสังคมของยุโรปตะวันตกและอเมริกาเหนือที่อยู่ภายใต้รัฐประชาชาติสมัยใหม่ที่ปกครองด้วยกฎหมาย ในนวนิยายสืบสวนสอบสวนตะวันตกตัวละครนักสืบซึ่งเป็นตัวละครเอกมีหน้าที่เปิดโปงความจริงและชี้ตัวคนร้ายจากพยานหลักฐานผ่านการใช้เหตุผลและวิธีทางวิทยาศาสตร์ไม่ใช่โดยญาณพิเศษหรือนิมิต อีกทั้งยังปฏิบัติต่อผู้ต้องสงสัยบนพื้นฐานของความเป็นมนุษย์ ความยุติธรรมในนวนิยายสืบสวนสอบสวนตะวันตกถูกแสดงออกในรูปของการเปิดเผยความจริง การจับกุมและลงโทษผู้กระทำผิด ซึ่งความยุติธรรมที่ปรากฏมักตั้งอยู่บนพื้นฐานของการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้กระทำผิดและมีวัตถุประสงค์เพื่อคืนความสงบให้แก่สังคมและรัฐ การขยายอิทธิพลและดินแดนของประเทศในยุโรปตะวันตกและอเมริกาเหนือในช่วงศตวรรษที่ 19 จนถึงต้นศตวรรษที่ 20 ทำให้แนวคิดการปกครองด้วยกฎหมายและความยุติธรรมสมัยใหม่ รวมถึงนวนิยายสืบสวนสอบสวนตะวันตกเผยแพร่ไปยังดินแดนอื่น ดังนั้นเราจึงเห็นได้ว่านวนิยายสืบสวนสอบสวนในเอเชียใกล้และเอเชียไกลต่างสะท้อนให้เห็นแนวคิดการปกครองด้วยกฎหมายและความยุติธรรมแบบสมัยใหม่ที่กำลังก่อร่างสร้างตัวในดินแดนเหล่านั้นพร้อมกับการเกิดขึ้นของรัฐประชาชาติสมัยใหม่

ตรงกันข้ามอย่างสิ้นเชิงกับนวนิยายสืบสวนสอบสวนตะวันตก นวนิยายกำลังภายในมีลักษณะที่ไม่เกี่ยวข้องกับรัฐหรือเกี่ยวข้องกับรัฐน้อยมาก เจียงหู (江湖) หรือยุทธจักรเป็นพื้นที่ที่แยกออกจากพื้นที่เจียงซาน (江山) ที่อยู่ภายใต้การปกครองและอำนาจของราชสำนักหรือของรัฐ จอมยุทธ์ในยุทธจักรต่างอยู่ร่วมกันภายใต้กฎเกณฑ์ของยุทธจักรและหลักคุณธรรมของจอมยุทธ์ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจอมยุทธ์จะถูกกำกับด้วยครรลองธรรมของจอมยุทธ์หรือสยาอี้ (侠义) ที่เป็นหลักศีลธรรมและคุณธรรมที่เกิดจากการผสมผสานของแนวคิดต่าง ๆ ในอารยธรรมจีน โดยมีแนวคิดลัทธิขงจื๊อหรือแนวคิดขงจื๊อเป็นแกนกลาง แต่สิ่งที่ใช้ในการปกครองยุทธจักรคือความรุนแรง ความรุนแรงเป็นเครื่องมือหลักในการยุติข้อขัดแย้งในยุทธจักรจอมยุทธ์ผู้มีกำลังมากกว่าคือผู้ที่เสียงดังกว่า ในขณะที่ความยุติธรรมที่ปรากฏในนวนิยายกำลังภายในคือความยุติธรรมที่ผูกโยงกับการล้างแค้น และแนวคิดเรื่องกรรม กล่าวคือผู้ที่กระทำความชั่วไว้อย่างไรสิ่งนั้นเป็นการตอบแทน วัตถุประสงค์หลักของความยุติธรรมคือเพื่อปลดปล่อยความคับแค้นภายในจิตใจ โดยไม่ได้ให้ความสำคัญว่าใครสมควรเป็นผู้ให้ความยุติธรรม

ในช่วงทศวรรษที่ 1950 ภายหลังจากการสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีน นวนิยายสืบสวนสอบสวนและนวนิยายกำลังภายในกลายเป็นสิ่งต้องห้ามในแผ่นดินใหญ่ แต่นวนิยายทั้งสองประเภทนี้ยังมีพื้นที่ให้เติบโตในดินแดนอย่างฮ่องกงที่อยู่ภายใต้การปกครองของอังกฤษและไต้หวันที่อยู่ภายใต้การปกครองของรัฐบาลพรรคกั๋วหมินตั๋งผู้ฝ่ายแพ้สงครามกลางเมืองแก่พรรคคอมมิวนิสต์จีน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนวนิยายกำลังภายในที่เติบโตอย่างรวดเร็วและได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในช่วงทศวรรษที่ 1960-1980 ทั้งในฮ่องกงและไต้หวันจนเกิดนักเขียนนวนิยายกำลังภายในอย่างเหลียงอิวเซิง (梁羽生) จินยง (金庸) และกู่หลง (古龙) ที่มีชื่อเสียงขจรกระจายไปทั่วเอเชียตะวันออกและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในช่วงเวลาดังกล่าวองค์ประกอบบางอย่างของนวนิยายสืบสวนสอบสวน อาทิ เรื่องลึกลับและการแก้ไขปริศนาปรากฏในนวนิยายกำลังภายในเป็นจำนวนมาก จนในที่สุดก็ได้เกิดการผสมผสานระหว่างนวนิยายสองประเภทจนเกิดเป็นนวนิยายกำลังภายในแนวสืบสวนสอบสวนภายใต้ฝีมือการประพันธ์ของกู่หลงในช่วงปลายทศวรรษที่ 1960 ถึงต้นทศวรรษที่ 1980

กู่หลงหรือโก้วเล้งมีชื่อจริงว่าสยงเย่าหฺวา (熊耀华) (1938-1985) เป็นนักเขียนชาวไต้หวันที่เกิดที่ฮ่องกง นวนิยายกำลังภายในของกู่หลงมีจุดเด่นคือใช้ภาษาที่เรียบง่าย เนื้อหาไม่อิงเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ ตัวละครจอมยุทธ์ของกู่หลงมักไม่มีที่มาที่ไปที่ชัดเจน หรือหากมีสำนักสังกัดก็จะไม่ใช่สำนักวิชาที่อยู่ในนวนิยายกำลังภายในทั่วไป นวนิยายกำลังภายในหลายเรื่องของกู่หลงได้รับอิทธิพลจากนวนิยายสืบสวนสอบสวนและภาพยนตร์แนวสืบสวนสอบสวนตะวันตก ที่เด่นชัดที่สุดคือนวนิยายกำลังภายในชุดฉู่หลิวเซียง (楚留香) และชุดลู่เสี่ยวเฟิง (陆小凤) ที่ตัวละครเอกจอมยุทธ์รับบทเป็นนักสืบผู้ไขปริศนาและสืบหาความจริง และแก่นเรื่องคือการสืบสวนสอบสวน โดยนวนิยายชุดฉู่หลิวเซียงถูกจัดว่าเป็นงานในช่วงกลางของนวนิยายกำลังภายในแนวสืบสวนสอบสวนของกู่หลงที่ตัวงานมีส่วนผสมของนวนิยายผจญภัยเกินกว่าครึ่งหนึ่ง แรงจูงใจในการก่อคดีของอาชญากรยังไม่ชัดเจนและการแก้ไขคดีของตัวละครเอกบางครั้งก็ยังไม่ชัดเจนคนอื่นเป็นผู้บอกความจริง โดยที่ตัวละครเอกไม่ได้ทำการสืบสวน ในขณะที่นวนิยายชุดลู่เสี่ยวเฟิงถูกจัดให้เป็นนวนิยายกำลังภายในแนวสืบสวนสอบสวนของกู่หลงในช่วงที่พัฒนาถึงจุดสูงสุด เนื่องจากเนื้อเรื่องเป็นเอกภาพเกี่ยวข้องกับการแก้ไขปริศนาเพียงอย่างเดียวไม่มีการผจญภัยเข้ามาปะปนด้วย และตัวละครเอกเป็นผู้สืบหาเบาะแส ทำการสอบสวน และไขปริศนาด้วยตนเอง (叶惟真, 2015, p. 138) นักวิชาการหลายคน (汤哲声, 2007) (宋祖建, 2009) (陈丽君, 2011) (陈中亮, 2012) (景少峰, 2016) (翁文信, 2018) ต่างเสนอว่ากู่หลงสอดแทรกแนวความคิดสมัยใหม่ อาทิ แนวคิดปัจเจกนิยม (individualism) แนวคิดอัตถิภาวนิยม (existentialism) แนวคิดสิทธิมนุษยชนและแนวคิดการปกครองด้วยกฎหมายเข้าไปในนวนิยายกำลังภายในของตนเอง ทำให้ตัวละครเอกจอมยุทธ์ของกู่หลงแตกต่างจากตัวละครเอกจอมยุทธ์ในนวนิยายกำลังภายในยุคก่อนหน้าหรือยุคเดียวกัน ตัวละครเอกจอมยุทธ์กลายเป็นผู้สมாதานและนำเสนอแนวคิดสมัยใหม่ ด้วยเหตุนี้ผู้เขียนจึงเกิดคำถามว่าการนำเสนอแนวคิดสมัยสมัยใหม่ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของระบบคุณค่าแบบตะวันตกในนวนิยายกำลังภายในที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานระบบคุณค่าแบบจีนเป็นไปในรูปแบบใด มีการปะทะกันของแนวคิดที่แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร และ

ตัวละครเอกจอมยุทธ์เลือกจัดการกับการปะทะกันของแนวคิดและระบบคุณค่าที่แตกต่างสองชุดอย่างไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำเสนอแนวคิดการปกครองด้วยกฎหมายที่มีพื้นฐานทั้งอยู่บนแนวคิดการเคารพในกฎหมายและอำนาจรัฐซึ่งแตกต่างอย่างสิ้นเชิงกับยุทธจักรในนวนิยายกำลังภายในที่มีกฎระเบียบของตนเองและอยู่นอกการควบคุมของรัฐ และการนำเสนอแนวคิดความยุติธรรมแบบตะวันตกภายใต้รัฐประชาธิปไตยสมัยใหม่ที่แตกต่างอย่างชัดเจนกับความยุติธรรมแบบจีนในนวนิยายกำลังภายใน

บทความวิจัยฉบับนี้จึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจแนวคิดการปกครองด้วยกฎหมายและความยุติธรรมที่ปรากฏภายในตัวบทนวนิยายกำลังภายในแนวสืบสวนสอบสวนชุดฉู่หลิวเซียงจำนวน 3 เรื่องที่มีองค์ประกอบของนวนิยายสืบสวนสอบสวนสมบูรณ์ที่สุดและมีการนำเสนอแนวคิดการปกครองด้วยกฎหมายและแนวคิดความยุติธรรมที่ชัดเจนคือนวนิยายเรื่องเสวียไท่เพียวเซียง (血海飘香) นวนิยายเรื่องเจียซือหวนหุน (借尸还魂) และนวนิยายเรื่องเปียนผู่ฉวนฉี (蝙蝠传奇)² โดยที่แนวคิดที่ถูกนำเสนอออกมามีลักษณะเฉพาะตัวและสะท้อนให้เห็นร่องรอยของการปะทะและต่อรองระหว่างแนวคิดความยุติธรรมตามชนบของจีนที่แนบอิงอยู่กับแนวคิดของลัทธิขงจื้อและพุทธศาสนากับแนวคิดเรื่องการปกครองด้วยกฎหมายและแนวคิดความยุติธรรมของโลกสมัยใหม่ในสาธารณรัฐจีนในช่วงปลายทศวรรษที่ 1960 ถึงต้นทศวรรษที่ 1970

วัตถุประสงค์การวิจัย

ศึกษาและวิเคราะห์แนวคิดการปกครองด้วยกฎหมายและความยุติธรรมที่ปรากฏภายในตัวบทนวนิยายกำลังภายในแนวสืบสวนสอบสวนชุดฉู่หลิวเซียง

²อ้างอิงตามงานของเย่เหวยเจิน (叶惟真) (2015)

ขอบเขตการวิจัย

ศึกษานวนิยายจำนวนสามเรื่องในนวนิยายกำลังภายในแนวสืบสวนสอบสวนชุดหิวเสียนดังต่อไปนี้

1. นวนิยายเรื่องเสวียไห่เพียวเซียง³ (血海飘香) 古龙. (2013). 楚留香传奇. 广州: 中山大学出版社.
2. นวนิยายเรื่องเจี้ยซือหวนหนุ⁴ (借尸还魂) 古龙. (2012). 楚留香新传. 1, 借尸还魂. 郑州: 河南文艺出版社.
3. นวนิยายเรื่องเปียนฝูฉวนฉี⁵ (蝙蝠传奇) 古龙. (2012). 楚留香传奇. 2, 蝙蝠传奇. 郑州: 河南文艺出版社.

แนวคิดที่เกี่ยวข้องและทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดการปกครองด้วยกฎหมาย

แนวคิดการปกครองด้วยกฎหมายสามารถแบ่งได้เป็นสองแนวคิดหลักคือแนวคิดหลักนิติรัฐ (Rechtsstaat) และแนวคิดหลักนิติธรรม (the rule of law) แนวคิดทั้งสองถูกพัฒนาขึ้นในยุโรปตะวันตกด้วยวัตถุประสงค์เพื่อให้กฎหมายเป็นผู้ปกครองมนุษย์ ไม่ใช่มนุษย์ปกครองมนุษย์ด้วยตนเอง โดยมีวิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ที่แตกต่างกัน

แนวคิดนิติรัฐหมายถึงรัฐที่ปกครองโดยกฎหมาย ไม่ใช่คนมนุษย์ (government of law and not of man) แนวคิดดังกล่าวถือกำเนิดขึ้นมาในฐานะปฏิกิริยาตอบโต้ต่อการปกครองในระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์เพื่อปกป้องบุคคลจากการกระทำตามอำเภอใจของรัฐหรือผู้ปกครองในช่วงศตวรรษที่ 17 และได้พัฒนาต่อในช่วงปลายศตวรรษที่ 18 และต้นศตวรรษที่ 19 จากการผสมผสานระหว่างแนวคิดของสำนักกฎหมายธรรมชาติที่เชื่อว่า

³ ฉบับแปลและเรียบเรียงเป็นภาษาไทยโดย น. นพรัตน์ ใช้ชื่อว่าขอลิ้วเซียง 1 ตอนกลิ่นหอมกลางธารเลือด

⁴ ฉบับแปลและเรียบเรียงเป็นภาษาไทยโดย น. นพรัตน์ ใช้ชื่อว่าขอลิ้วเซียง 4 ตอนยืมศพคืนวิญญาณ

⁵ ฉบับแปลและเรียบเรียงเป็นภาษาไทยโดย น. นพรัตน์ ใช้ชื่อว่าขอลิ้วเซียง 4 ตอนศึกวังค้างคาว

มนุษย์ทุกคนมีศักดิ์ศรีเหมือนกันเพราะต่างได้รับประกายแห่งเหตุผล (the natural light of reason) จากเหตุผลสากลกับแนวคิดเรื่องสิทธิตามธรรมชาติ อาทิ สิทธิในชีวิต สิทธิในร่างกาย ซึ่งเป็นสิทธิที่มีมาก่อนการเกิดขึ้นของรัฐ แนวคิดหลักนิติรัฐพัฒนาภายใต้เงื่อนไขทางเศรษฐกิจและสังคมของเยอรมันในช่วงเวลาดังกล่าวที่ราษฎรสามัญชนมีทรัพย์สินมากขึ้น มีอำนาจทางเศรษฐกิจมากขึ้น จึงเริ่มเรียกร้องการปกป้องคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินของตนเอง รวมไปถึงเสรีภาพในการแสวงหาทรัพย์สินของตนเอง แนวคิดนิติรัฐถูกพัฒนาอย่างจริงจังในเยอรมนีในช่วงครึ่งหลังของศตวรรษที่ 19 ก่อนที่จะแผ่ขยายอิทธิพลออกไปทั่วภาคพื้นทวีปยุโรป เวรเจตน์ ภาคีร์ตันได้สรุปแนวคิดพื้นฐานของหลักนิติรัฐไว้ว่า “การจำกัดอำนาจของรัฐโดยกฎหมาย การทำให้รัฐต้องผูกพันอยู่กับหลักการพื้นฐานและคุณค่าทางกฎหมายโดยไม่อาจบิดพลิ้วได้ ด้วยเหตุนี้หลักนิติรัฐจึงไม่ได้มีความหมายแค่เพียงการบังคับให้รัฐต้องคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนเท่านั้น แต่ยังเรียกร้องให้รัฐต้องดำเนินการในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมขึ้นอย่างแท้จริงในสังคมด้วย” (เวรเจตน์ ภาคีร์ตัน, 2556, น. 165)

แนวคิดนิติธรรมเป็นแนวคิดที่มีรากเหง้ามาจากประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองและรัฐธรรมนูญของอังกฤษ แนวคิดดังกล่าวเกิดจากการต่อสู้ถ่วงดุลอำนาจกันระหว่างกษัตริย์กับเหล่าขุนนางที่ตอนหลังได้เปลี่ยนสภาพเป็นรัฐสภา เอกสารฉบับแรกที่เป็นต้นกำเนิดของแนวคิดนิติธรรมคือ Magna Carta (ค.ศ. 1215) พันธสัญญาที่พระเจ้าจอห์น (King John) (ค.ศ. 1166-1216) กษัตริย์อังกฤษให้ไว้แก่บรรดาขุนนางในการที่จะจำกัดอำนาจของตนเอง เพราะในเอกสารฉบับนี้เป็นเอกสารทางกฎหมายฉบับแรกที่มีการบันทึกหลักการการปกครองโดยกฎหมายไว้เป็นลายลักษณ์อักษร และมีการประกันสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลอย่างชัดเจน อาทิ ในมาตราที่ 39 บันทึกไว้ว่า “No free man shall be arrested or imprisoned or disseized or outlawed or exiled or in any way victimized, neither will we attack him or send anyone to attack him, except by the lawful judgement of his peers or by the law of the land.” (Turner, 2003, p. 231) ในยุคต่อมาก็ได้ปรากฏเอกสารทางกฎหมายที่คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน และเอกสารที่ขยายอำนาจให้แก่รัฐสภา

ไม่ว่าจะเป็น การตรา Petition of Rights ที่คุ้มครองกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินและเสรีภาพส่วนบุคคลและเพิ่มอำนาจให้แก่รัฐสภา การตรา Habeas Corpus Act (ค.ศ. 1679) ที่ประกันสิทธิของบุคคลในกระบวนการยุติธรรม และการตรา Bill of Rights ที่ทำให้รัฐสภาอังกฤษกลายเป็นรัฐอธิปไตยคู่กับกษัตริย์ จนมาถึงในช่วงศตวรรษที่ 19 ที่รัฐสภาเข้มแข็งมาก คณะรัฐมนตรีปฏิบัติหน้าที่โดยขึ้นตรงกับสภาผู้แทนราษฎรและพ้นจากอิทธิพลของกษัตริย์ อัลเบิร์ต เวนน ไดซี (Albert Venn Dicey) ได้สรุปสาระสำคัญของแนวคิดนิติธรรมไว้ว่า “บุคคลทุกคนย่อมเสมอภาคกันต่อหน้ากฎหมาย บุคคลไม่ว่าจะในชนชั้นใด ย่อมต้องตกอยู่ภายใต้กฎหมายปกติธรรมดาของแผ่นดิน (the ordinary law of the land) ซึ่งบรรดาศาลธรรมดาทั้งหลาย (ordinary courts) จะเป็นผู้รักษาไว้ซึ่งกฎหมายดังกล่าว” (Dicey, 1959 อ้างอิงใน วรเจตน์ ภาคีรัตน์, 2556, น. 197)

จะเห็นได้ว่าแนวคิดเรื่องหลักนิติรัฐและหลักนิติธรรมเป็นแนวคิดที่พัฒนาการขึ้นเพื่อตอบสนองต่อการขยายตัวและอิทธิพลของกลุ่มชนชั้นกลางที่มีอำนาจทางเศรษฐกิจมากขึ้น และต้องการการคุ้มครองสิทธิทั้งในชีวิตและทรัพย์สินของตนตามกฎหมายจากอำนาจที่มากเกินไปของกษัตริย์ ซึ่งต่อมาได้พัฒนาไปเป็นการถ่วงดุลอำนาจระหว่างกษัตริย์กับรัฐสภาที่ประกอบด้วยเหล่าผู้แทนผู้มาจากชนชั้นกลาง แนวคิดเรื่องหลักนิติรัฐและหลักนิติธรรมจึงเป็นแนวคิดที่สัมพันธ์กับสิทธิส่วนบุคคลและการถ่วงดุลอำนาจระหว่างชนชั้น การปกครองด้วยกฎหมายภายใต้หลักนิติรัฐและนิติธรรมจึงไม่ใช่แค่การระเบียบและกฎหมายที่ออกโดยรัฐและถูกบังคับใช้โดยรัฐเท่านั้น แต่ยังรวมถึงกระบวนการที่มาของกฎหมายที่ต้องมีความเชื่อมโยงกับกลุ่มคนทุกชนชั้นในสังคมและมีความชอบธรรม ความเชื่อมโยงระหว่างกฎหมายกับความถูกต้องชอบธรรมและความยุติธรรมยังปรากฏให้เห็นในคำศัพท์ที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับกฎหมายในภาษาละติน ภาษาเยอรมัน และภาษาฝรั่งเศส อย่างคำว่า jus Recht และ droit

ที่นอกจากจะหมายถึงกฎหมายแล้วยังหมายถึงความถูกต้องชอบธรรมและความยุติธรรมอีกด้วย⁶ (马汉宝, 2012, p. 91)

ในขณะที่แนวคิดการปกครองด้วยกฎหมายของตะวันตกตั้งแต่ศตวรรษที่ 17-18 เป็นต้นมาให้ความสำคัญกับสิทธิและเสรีภาพของปัจเจกบุคคล สถานะของพลเมืองทุกคนที่เท่าเทียมกันภายใต้กฎหมาย รวมไปถึงการแยกกฎหมายออกจาก แนวคิดการปกครองด้วยกฎหมายในอารยธรรมจีนกลับสัมพันธ์อย่างแนบแน่นกับหลักศีลธรรมและธรรมเนียมประเพณีที่มนุษย์ทุกคนไม่ได้เสมอภาคเท่าเทียมกัน แต่มีสถานะที่สูงต่ำ และความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดและห่างเหินแตกต่างกันออกไป

แนวคิดทางนิติปรัชญาจีนได้รับอิทธิพลอย่างมากจากแนวคิดทางปรัชญาของลัทธิขงจื๊อหรือลัทธิรุ (儒家)⁷ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวคิดเรื่องเต๋อ (德) และหลี่ (礼)⁸ (Li, 2013, p. 80) โดยตามแนวคิดของลัทธิขงจื๊อแล้ว การปกครองและศีลธรรมเป็นเรื่องเดียวกัน (Wu 1968, p. 351 as cited in Li, 2013, p. 80) กฎหมายและศีลธรรมมีรากฐานเดียวกันด้วยเหตุนี้คนที่ละเมิดศีลธรรมจึงถูกลงโทษ และการกระทำที่ผิดต่อศีลธรรมถูกมองว่าเป็นสิ่งที่เป็นผิดกฎหมายและเป็นอาชญากรรม (Wu 1968, p. 324 as cited in Li, 2013, p. 80)

เดิร์ค บอด้า (Derk Bodde) (Bodde, 1963) เสนอว่าตั้งแต่ยุคราชวงศ์ฮั่น (汉代) (202 ปีก่อนคริสตกาล – ค.ศ. 220) จนถึงราชวงศ์ชิง (清代) (ค.ศ. 1644-1912) กฎหมายของราชสำนักจีนได้ผ่านกระบวนการทำให้เป็นแบบสำนักขงจื๊อ (confucianization) กล่าวคือ

⁶ ในภาษาละติน เยอรมัน และฝรั่งเศสยังมีคำศัพท์ที่แปลว่ากฎหมายได้เหมือนกันคือ *lex Gesetz loi* แต่คำเหล่านี้ไม่มีนัยยะของความถูกต้องยุติธรรม แต่มีความหมายว่ากฎระเบียบข้อบังคับทางกฎหมายที่นำไปใช้จริง (马汉宝, 2012, p. 91)

⁷ แนวคิดทางปรัชญาของลัทธิขงจื๊อหรือลัทธิรุ (儒家) พัฒนามาจากชนบรรมและวิถีปฏิบัติของชาวจีนในสังคมเกษตรกรรมที่อยู่รวมกันเป็นวงศ์ตระกูล

⁸ ในบทความหลี่ (Li) ให้คำจำกัดความของเต๋อ (德) เป็นภาษาอังกฤษว่าคุณธรรม (virtue) และอธิบายว่าหลี่ (礼) มีความหมายที่หลากหลาย อาทิ กฎของความประพฤติที่เหมาะสม (rules of proper conduct) ธรรมเนียมปฏิบัติ (rites) พิธีกรรม (ceremonies)

แนวคิดหลี่ (礼)⁹ ของสำนักขงจื๊อได้เข้าไปผสมผสานกับกฎหมายหรือฝ่า (法)¹⁰ อัตราทะ
ของความผิดทางกฎหมายในแต่ละกรณีจะขึ้นอยู่กับสถานะของผู้กระทำผิดและสถานะของ
เหยื่อ รวมไปถึงรูปแบบความสัมพันธ์ของทั้งสองฝ่าย ปังเจกบุคคลสองคนแม้จะกระทำผิด
แบบเดียวกันอาจไม่ได้รับโทษเท่ากัน หากผู้ที่มีสถานะสูงกว่าทำผิดต่อผู้ที่มีสถานะต่ำกว่า เช่น
พ่อทำต่อลูก นายทำต่อบ่าว สามีทำต่อภรรยา จะได้รับโทษน้อยกว่าผู้ที่มีสถานะต่ำกว่ากระทำ
แบบเดียวกันต่อผู้ที่มีสถานะสูงกว่าหรืออาจไม่มีโทษเลยในบางกรณี ความสัมพันธ์ระหว่าง
ผู้กระทำกับผู้ถูกกระทำที่แตกต่างกันก็มีบทลงโทษที่แตกต่างกันด้วย อาทิ การลักขโมย
หากเป็นการลักขโมยภายในครอบครัวโทษจะเบาว่าการไปลักขโมยของคนนอกครอบครัว
และเมื่อใดก็ตามที่เกิดความขัดแย้งกันระหว่างการรักษาลี้กับการรักษาฝ่า ตัวกฎหมายที่ผ่าน
กระบวนการทำให้เป็นแบบสำนักขงจื๊อก็จะเอื้อให้สมาชิกในสังคมรักษาลี้ก่อนเสมอ เช่น
หากผู้กระทำผิดที่ถูกตัดสินลงโทษประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิตเป็นบุตรเพียงคนเดียวของ
บิดามารดาที่อายุมากหรือเจ็บป่วยก็จะมีกระบวนการเปลี่ยนแปลงลงโทษด้วยวิธีการอื่นอย่างโยติหรือ
ปรับเงินแทน ในสมัยราชวงศ์ฮั่นญาติสนิทสามารถช่วยปกปิดความผิดในการก่ออาชญากรรม
ของสมาชิกในครอบครัวได้โดยไม่มีความผิดทางกฎหมาย และสามารถไม่เข้าเป็นพยานในศาล
เพื่อให้การที่เป็นโทษต่อสมาชิกในครอบครัวได้ ยกเว้นในคดีที่เกี่ยวข้องกับการก่อกบฏทรยศ
ต่อองค์จักรพรรดิ การที่ฝ่าซึ่งเป็นการใช้อำนาจของรัฐหรือราชสำนักหลักทางให้ลี้ซึ่งเป็น
หลักปฏิบัติในครอบครัวและสังคม สอดคล้องไปกับแนวคิดของสำนักขงจื๊อที่ให้ความสำคัญกับ
ครอบครัวและตระกูลมากกว่ารัฐ ดังจะเห็นได้จากคำสอนของสำนักขงจื๊อว่าหากเกิดความ

⁹ หลี่ (礼) คือหลักปฏิบัติทั้งในทางการเมืองและสังคมเพื่อการมีชีวิตปรองดองเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับผู้อื่น (Harmonious living) การปฏิบัติต่อกันในสังคมขงจื๊อต้องคำนึงถึงตำแหน่งที่และความสัมพันธ์ของแต่ละบุคคล มนุษย์แต่ละคนมีสถานะและหน้าที่
ที่แตกต่างกัน สังคมขงจื๊อแบ่งชุดความสัมพันธ์ของคนในสังคมออกเป็นห้าชุดความสัมพันธ์หรืออู่หลุน (五伦) ประกอบด้วย
จวินเจิน (君臣) (กษัตริย์ขุนนาง) ฟู่จื่อ (父子) (บิดาบุตร) ฟู่ฟู่ (夫妇) (สามีภรรยา) ช่งตี้ (兄弟) (พี่น้อง) และเฉิงโหย่ว
(朋友) (มิตรสหาย) โดยแต่ละปัจเจกบุคคลมีหน้าที่ตามตำแหน่งที่ของตนในชุดความสัมพันธ์ และมีมาตรฐานทางศีลธรรมที่
ต้องดำรงไว้

¹⁰ แนวคิดการปกครองด้วยกฎหมายหรือฝ่า (法) เป็นแนวคิดของวางกุกเกนทเพื่อคุมควบพลเมือง ผู้ที่อยู่ภายใต้การควบคุม
ทั้งหมดมีสถานะที่เท่าเทียมกัน ไม่มีใครที่สูงหรือต่ำไปกว่าใคร และเมื่อกระทำผิดแบบเดียวกัน ก็จะได้รับโทษแบบเดียวกัน

ขัดแย้งระหว่างเซียว (孝) หรือความกตัญญูกับจง (忠) หรือความจงรักภักดีให้เลือกความกตัญญูก่อนเสมอ

จะเห็นได้ว่าในอารยธรรมจีน ผู้คนยึดถือศีลธรรมและจารีตมากกว่ากฎหมาย แม้แต่ตัวกฎหมายเองก็ผสมผสานไปด้วยหลักคิดของศีลธรรมและจารีตแบบขงจื๊อที่ไม่ได้มองว่ามนุษย์ทุกคนมีสถานะที่เท่าเทียมกัน วัตถุประสงค์ของกฎหมายก็ไม่ใช่เพื่อปกป้องสิทธิของปัจเจกบุคคล แต่เพื่อรักษาความสงบสุขของสังคม หรืออีกนัยหนึ่งคือโครงสร้างทางสังคมที่ไม่เท่าเทียมกันเอาไว้ การปกครองด้วยกฎหมายในอารยธรรมจีนจึงเป็นการใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการรักษาอำนาจของผู้ปกครองมากกว่าการปกป้องสิทธิของพลเมือง มโนทัศน์การปกครองด้วยกฎหมายดังกล่าวเริ่มเปลี่ยนแปลงเมื่ออิทธิพลของตะวันตกเข้ามาในจีนในช่วงครึ่งหลังของศตวรรษที่ 19 จนชั้นนำรวมไปถึงปัญญาชนจีนตระหนักถึงความจำเป็นที่จีนต้องเข้าสู่กระบวนการทำให้ทันสมัยเพื่อต่อสู้กับภัยคุกคามของชาติตะวันตก อย่างไรก็ตาม กระบวนการปฏิรูปกฎหมายโดยมีกฎหมายของชาติตะวันตกเป็นต้นแบบกลับถูกขัดขวางจากฝ่ายอนุรักษ์ในราชสำนักและประสพความล้มเหลว การแก้ไขกฎหมายในจีนตามแบบตะวันตกมีความคืบหน้าอย่างเห็นได้ชัดในช่วง 20 ปีหลังจากการสถาปนาสาธารณรัฐจีนในปี ค.ศ. 1912

หม่าฮั่นเป่า (马汉宝) เสนอว่าการแก้ไขกฎหมายของสาธารณรัฐจีนส่วนใหญ่อ้างอิงและปรับใช้จากกฎหมายของชาติตะวันตก¹¹ ด้วยเหตุนี้แนวคิดเรื่องการกล่อมเกลากลเมืองด้วยหลักตามคติลัทธิขงจื๊อจึงถูกนำออกไป (马汉宝, 2012, p. 10) นอกจากนี้ยังมีการปรับปรุงเรื่องสิทธิของปัจเจกบุคคลมากขึ้นตามลำดับ โดยมีกฎหมายของชาติตะวันตกที่ให้ความสำคัญกับการปกป้องสิทธิของพลเมืองเป็นต้นแบบ ดังจะเห็นได้จากหลักกระบวนการอันควรแก่

¹¹ กฎหมายแห่งของสาธารณรัฐจีนในปีที่ 18-19 ของสาธารณรัฐจีน (ค.ศ. 1929-1930) อ้างอิงและปรับมาจากกฎหมายแห่งของเยอรมันและสวิตเซอร์แลนด์ ในขณะที่กฎหมายอาญาที่ประกาศใช้ในปีที่ 24 (ค.ศ. 1935) ของสาธารณรัฐจีนนำมาจากกฎหมายอาญาของโปแลนด์ ญี่ปุ่น อิตาลี และเยอรมนี (马汉宝, 2012, p. 10)

กฎหมาย (due process of law) ที่ปรากฏในมาตรา 8 กฎหมายรัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐจีน¹² และการแบ่งแยกระหว่างกฎหมายอาญาและกฎหมายแพ่ง (马汉宝, 2012, p. 255) อย่างไรก็ตามในช่วงเวลาดังกล่าวประชาชนส่วนใหญ่ก็ยังยึดถือหลักการเป็นหลักเกณฑ์ในการดำเนินชีวิตมากกว่ากฎหมาย ทั้งนี้เพราะในช่วงเวลาดังกล่าวสังคมส่วนใหญ่ในสาธารณรัฐจีนยังเป็นสังคมเกษตรกรรม การรักษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคมเกษตรกรรมที่มีความเป็นหมู่คณะสูงด้วยสิ่งจึงมีความสำคัญมากกว่าการเคารพกฎหมายที่เน้นเรื่องสิทธิของปัจเจกชนซึ่งเป็นผลผลิตของการทำให้เป็นอุตสาหกรรม (industrialization) และนคราภิวัฒน์ (urbanization)

เมื่อรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋งย้ายที่ทำการรัฐบาลสาธารณรัฐจีนมายังเกาะไต้หวันในปี ค.ศ. 1949 ก็มีการแก้ไขกฎหมายให้สอดคล้องกับหลักการของการคุ้มครองเสรีภาพของปัจเจกบุคคล อาทิ เรื่องความเท่าเทียมกันระหว่างชายหญิงในกฎหมายแพ่ง นอกจากนี้ยังมีการปฏิรูปที่ดิน (土地改革) ในช่วงปี ค.ศ.1949-1963 ที่เป็นการใช้กฎหมายเพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ประสบความสำเร็จและเป็นตัวอย่างที่ชัดเจนของการปกครองด้วยกฎหมายเมื่อเกิดข้อพิพาทระหว่างเจ้าของที่ดินกับ ต่อมาในช่วงทศวรรษที่ 1960 การพัฒนาเศรษฐกิจที่ก้าวกระโดดของไต้หวันก็ได้ทำให้ไต้หวันกลายเป็นสังคมอุตสาหกรรมและเป็นสังคมเมือง การเป็นสังคมเมืองทำให้ลักษณะความสัมพันธ์ของคนในสังคมเปลี่ยนแปลงไปจาก

¹² มาตรา 8 กฎหมายรัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐจีนกำหนดไว้ว่า:

“人民身体之自由应予保障。除现行犯之逮捕由法律另定外，非经司法或警察机关依法定程序，不得逮捕拘禁。非由法院依法定程序，不得审问处罚。非依法定程序之逮捕，拘禁，审问，处罚，得拒绝之。(เสรีภาพทางด้านร่างกายของพลเมืองควรได้รับการคุ้มครอง นอกเสียจากการจับกุมผู้กระทำความผิดตามที่กฎหมายกำหนดไว้ซึ่งหน้า ไม่สามารถจับกุมและควบคุมตัวผู้กระทำความผิดโดยไม่ผ่านขั้นตอนที่หน่วยงานยุติธรรมหรือหน่วยงานตำรวจตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ไม่สามารถสอบปากคำและลงโทษผู้กระทำความผิดโดยไม่ผ่านกระบวนการทางกฎหมายของศาลได้ พลเมืองสามารถปฏิเสธการจับกุม ฝ่ากขัง สอบปากคำ และลงโทษที่ไม่เป็นไปตามขั้นตอนตามที่กฎหมายกำหนดได้)” (马汉宝, 2012, p. 69)

สังคมเกษตรกรรมที่มีลักษณะความสัมพันธ์แบบครอบครัวใหญ่ไปสู่ความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกบุคคล ในช่วงเวลานี้เองกฎหมายสมัยใหม่ก็มีโอกาสถูกนำไปใช้มากขึ้นและได้รับการยอมรับจากคนในสังคมมากขึ้น

อย่างไรก็ตามแม้ว่ากฎหมายแบบสมัยใหม่จะได้รับการยอมรับมากขึ้นในไต้หวันจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นสมัยใหม่มากขึ้นและความพยายามของรัฐบาลที่จะสร้างรัฐประชาธิปไตยสมัยใหม่ที่ปกครองด้วยกฎหมาย แต่ในขณะเดียวกันรัฐบาลพรรคกั๋วหมินตั๋งเองก็มีบทบาทไม่น้อยในการรักษาแนวคิดการปกครองด้วยลัทธิหรือจารีตในการควบคุมศีลธรรมของพลเมือง โดยการนำมาตรฐานทางศีลธรรมบางประการมาเป็นกฎหมายและให้ผู้บังคับใช้กฎหมายอย่างตำรวจเป็นผู้รับผิดชอบควบคุมพลเมือง ดังจะเห็นได้จากการกำหนดภารกิจสำคัญของตำรวจในการปฏิรูปศีลธรรมของพลเมืองในปีค.ศ. 1946 เพื่อให้ศีลธรรมของพลเมืองไต้หวันให้มีความขาวสะอาด กำจัดสิ่งสกปรกทางศีลธรรมที่เป็นผลผลิตของการยึดครองไต้หวันจากจักรวรรดิญี่ปุ่นไปจนถึงการออกกฎหมายตำรวจเพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจมีหน้าที่ในการฟื้นฟูศีลธรรมอันดีของพลเมืองในปีค.ศ. 1953 และการกำหนดแนวทางในการฟื้นฟูศีลธรรมอันดีให้กับพลเมืองไต้หวันสำหรับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นในปีค.ศ. 1955

ฮานส์ เทา หมิง หวง (Hans Tao-Ming Huang) หรือหวงเต๋าหมิง (黄道明) (Huang, 2011) เสนอว่าสาธารณรัฐจีนบนเกาะไต้หวันที่น่าโดยพรรคกั๋วหมินตั๋งได้สร้างรัฐจีนสมัยใหม่ผ่านการควบคุมศีลธรรมของพลเมืองให้พลเมืองมีศีลธรรมอันดีหรือชั้นเลียงเฟิงสุ (善良风俗) ในช่วงทศวรรษที่ 1950 จนถึงทศวรรษที่ 1980 รัฐบาลได้ใช้กฎหมายในการควบคุมและฟื้นฟูศีลธรรมของพลเมืองตามแนวคิดอริยราชาเซ่งหวัง (圣王) ตามความเชื่อในลัทธิขงจื๊อ หวงเสนอว่าการใช้คำสอนในลัทธิขงจื๊อในการควบคุมความประพฤติของพลเรือนเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายฟื้นฟูความเป็นจีนของรัฐบาลพรรคกั๋วหมินตั๋งที่ต้องการสร้างอัตลักษณ์ความเป็นจีนให้กับประชาชนบนเกาะไต้หวันที่ถูกปกครองโดยจักรวรรดิญี่ปุ่นถึงห้าสิบเอ็ดปี กฎหมายตำรวจในช่วงทศวรรษที่ 1950 ยังถูกใช้เพื่อควบคุมศีลธรรมพลเมือง

ในช่วงทศวรรษที่ 1960-1970 ที่ธุรกิจการมณัขยายตัวอย่างรวดเร็วจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจแบบก้าวกระโดดที่มาจากการลงทุนของต่างชาติโดยเฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐอเมริกา พร้อมกับการรณรงค์การเคลื่อนไหวฟื้นฟูวัฒนธรรมจีน (中华文化复兴运动) ที่เริ่มตั้งแต่ปี ค.ศ. 1966 ที่มีจุดประสงค์เพื่อฟื้นฟูแนวคิดแบบขงจื้อและมองว่าการเข้ามาของทุนนิยมและตะวันตกทำให้ศีลธรรมอันดีของชาวจีนบนเกาะไต้หวันแปดเปื้อนและไม่บริสุทธิ์เหมือนในอดีต การควบคุมศีลธรรมของพลเมืองผ่านกฎหมายดำรงอยู่จนถึงช่วงปลายทศวรรษที่ 1970 นักวิชาการที่ได้รับอิทธิพลแนวคิดเรื่องสิทธิเสรีภาพมาจากขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมและวัฒนธรรมในสังคมตะวันตกในทศวรรษที่ 1970 ตระหนักถึงปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพของประชาชนเริ่มออกมาวิพากษ์วิจารณ์แนวคิดและการกระทำของรัฐ แต่รัฐบาลพรรคกั๋วหมินตั๋งก็เมินเฉยต่อเสียงวิพากษ์วิจารณ์ดังกล่าว กว่าที่การควบคุมศีลธรรมของพลเมืองโดยกฎหมายจะถูกยกเลิก หลีหรือจารีตไม่เข้ามาข้องเกี่ยวกับกฎหมายก็ต้องรอถึงปี ค.ศ. 1991 ที่กฎหมายตำรวจถูกยกเลิก

จากการศึกษาเชิงประวัติศาสตร์ จะเห็นได้ว่าแนวคิดการปกครองด้วยกฎหมายหรือแนวคิดนิติรัฐนิติธรรมเป็นแนวคิดเกิดขึ้นจากเหตุปัจจัยและบริบทต่าง ๆ ในสังคมยุโรปตะวันตกก่อนที่จะวิวัฒนาการกลายเป็นแนวคิดสำคัญในการปกครองของรัฐประชาชาติในตะวันตก โดยหลักสำคัญของแนวคิดการปกครองด้วยกฎหมายคือเพื่อปกป้องคุ้มครองสิทธิของปัจเจกบุคคล แนวคิดการปกครองด้วยกฎหมายถูกนำเข้ามาในสังคมจีนในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 เพื่อปฏิรูปและสร้างรัฐประชาชาติจีนให้เข้มแข็ง ก้าวหน้า ทัดเทียมกับชาติตะวันตก อย่างไรก็ตามการเข้ามาของแนวคิดการปกครองด้วยกฎหมายในสาธารณรัฐจีนก็ไม่ได้ได้รับการยอมรับและเข้ามาแทนที่จริยธรรมแบบขงจื้อได้ในทันที กว่าผู้คนส่วนใหญ่ในสังคมจะยอมรับแนวคิดการปกครองด้วยกฎหมายและกฎหมายสมัยใหม่ก็เมื่อสภาพสังคมของสาธารณรัฐจีนเปลี่ยนจากสังคมเกษตรกรรมไปสู่สังคมอุตสาหกรรม จากสังคมชนบทไปสู่สังคมเมืองซึ่งใช้เวลามากกว่าครึ่งศตวรรษ และในช่วงเปลี่ยนผ่านดังกล่าวก็มีการนำกฎหมาย

มาใช้ควบคุมศีลธรรมและจริยธรรมของประชาชนแสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของจริยธรรมตามคติของจีนที่มีต่อกฎหมายเสมอมา

แนวคิดความยุติธรรม

แนวคิดความยุติธรรมในอารยธรรมโบราณไม่ว่าจะเป็นอารยธรรมตะวันตกหรืออารยธรรมตะวันออกล้วนไม่แตกต่างกัน นั่นคือให้ความสำคัญกับการลงโทษและการล้างแค้น ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของแนวคิดแบบแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน (reciprocity) โครงสร้างของอำนาจ สถานะ และความมั่งคั่งมีความผลเป็นอย่างไรต่อความยุติธรรม

เดวิด จอห์นสตัน (David Johnston) อธิบายว่าแนวคิดแบบแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน (reciprocity) คือการที่ผู้กระทำได้รับผลจากการกระทำของตนที่ไปกระทำต่อผู้อื่น หากกระทำความดีก็จะได้รับรางวัลจากผู้ที่ถูกกระทำ หากกระทำชั่วก็จะได้รับการลงโทษหรือการล้างแค้น โดยที่ความหนักเบาของรางวัลและโทษที่ได้รับจะสัมพันธ์กับระดับความรุนแรงของการกระทำ แนวคิดนี้เป็นแกนหลักของแนวคิดความยุติธรรมของอารยธรรมโบราณ ดังจะเห็นได้จากในวรรณกรรมกรีกโบราณอย่างอีเลียด (Iliad) ที่ความยุติธรรมสัมพันธ์กับการล้างแค้น และในจารึกของชาวอียิปต์ที่มีข้อความเกี่ยวข้องกับการให้รางวัลและการลงโทษจากพระเจ้าต่อชาวอียิปต์ (Johnston, 2011, pp. 20-21)

โครงสร้างของอำนาจ สถานะ และความมั่งคั่งของผู้กระทำความผิดมีผลต่อบทลงโทษทางกฎหมายที่ผู้กระทำผิดจะได้รับ กฎหมายบาบิโลนแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของโครงสร้างทางอำนาจที่มีต่อการตัดสินโทษทางกฎหมายอย่างชัดเจน การกระทำผิดกฎหมายแบบเดียวกันต่อปัจเจกชนที่มีสถานะแตกต่างกันก็จะมีโทษที่แตกต่างกัน อาทิ หากผู้ใดควักลูกตาของเสรีชนออก ผู้นั้นจะถูกลงโทษด้วยการถูกควักลูกตา แต่หากคนที่ถูกควักลูกตาออกมีสถานะเป็นทาส คนผู้นั้นก็จะรับโทษเพียงการเสียค่าปรับ (Johnston, 2011, p. 17) กฎหมายในอารยธรรมจีนยุคก่อนสมัยใหม่ก็เป็นเช่นเดียวกัน ความหนักเบาของบทลงโทษทางกฎหมายสัมพันธ์กับความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำผิดและผู้ถูกละเมิดตั้งที่ยกตัวอย่างไว้ในช่วงต้น

จอห์นสันอธิบายว่าความแตกต่างระหว่างกฎหมายในอารยธรรมตะวันตกกับกฎหมายในอารยธรรมอื่นทั่วโลกเริ่มเกิดขึ้นในยุคกรีกโบราณ การเป็นศูนย์กลางการค้าที่มีผู้คนมากมายและหลากหลายของนครรัฐเอเธนส์ทำให้เกิดการพัฒนาแนวคิดประชาธิปไตยในกรีกและเกิดแนวคิดที่ว่าสังคมมนุษย์ไม่ได้ถูกสร้างโดยธรรมชาติแต่เกิดจากการประกอบสร้างโดยมนุษย์ ซึ่งต่อมาเป็นพื้นฐานสำคัญในการตั้งคำถามถึงความไม่เท่าเทียมกันในโครงสร้างทางอำนาจในสังคมว่าไม่ใช่สิ่งที่เข้ามาโดยธรรมชาติ แต่เป็นกระบวนการทางสังคมของมนุษย์ เพราะฉะนั้นสิ่งเหล่านี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ดังจะเห็นได้จากการอธิบายความยุติธรรมของอริสโตเติล (Aristotle) ที่ว่าความยุติธรรมเป็นความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ผู้มีเสรีภาพและความเสมอภาค แต่ก็มีความสามารถที่แตกต่างหลากหลาย ความสามารถที่แตกต่างหลากหลายของผู้คนในสังคมนี้องค์ที่สร้างคุณูปการให้แก่ชุมชนทางการเมืองในแงุ่มที่ต่างกันอย่างออกไป สำหรับอริสโตเติล เมืองจึงเป็นชุมชนของผู้ที่เท่าเทียมกัน ไม่มีผู้ใดที่มีสิทธิในการควบคุมผู้อื่นมาแต่กำเนิด และทุกคนในชุมชนควรเข้าร่วมทั้งในการเป็นผู้ปกครองและผู้ถูกปกครอง (Johnston, 2011, pp. 86-87)

ในช่วงศตวรรษที่ 1 แนวคิดเรื่องความยุติธรรมในอารยธรรมตะวันตกเริ่มพัฒนาแนวคิดเรื่องความยุติธรรมสากลที่ใช้ได้กับมนุษย์ทุกคน แนวคิดเหล่านี้ได้ถูกแสดงให้เห็นในกฎหมายโรมัน และแนวคิดของคริสต์ศาสนาที่แสวงหาความภักดีที่เป็นสากล (universal allegiance) ที่มนุษย์ทุกคนไม่ว่าจะเป็นชาวยิวหรือไม่ก็ตามสามารถที่จะได้รับพระวิญญาณบริสุทธิ์หรือพระจิต (Holy Spirit) ได้ (Johnston, 2011, p. 97) แนวคิดและอุดมการณ์แบบคริสต์ศาสนาที่เน้นความสัมพันธ์ระหว่างพระเจ้ากับมนุษย์แต่ละคน และมองว่ามนุษย์ทั้งหลายล้วนมีคุณค่าเท่ากันในสายตาของพระเจ้ามีอิทธิพลต่อแนวคิดเรื่องความยุติธรรมของนักปรัชญาตะวันตกยุคใหม่จำนวนมาก อาทิ โทมัส ฮอบส์ (Thomas Hobbes)¹³ เดวิด ฮูม

¹³ ฮอบส์เชื่อว่าความแตกต่างของมนุษย์เกิดจากสังคมไม่ใช่ธรรมชาติ เขานำเสนอว่าความสัมพันธ์ทางการเมืองไม่ใช่สิ่งที่กำเนิดมาจากธรรมชาติ แต่มาจากเรี่ยวแรงของมนุษย์ เป็นสิ่งประดิษฐ์ของมนุษย์ (Johnston, 2011, pp. 106, 114)

(David Hume)¹⁴ อัดัม สมิธ (Adam Smith)¹⁵ เบคคาเรีย (Beccaria)¹⁶ และเอ็มมานูเอล คานท์ (Emmanuel Kant)¹⁷ โดยที่แนวคิดของนักปรัชญาเหล่านี้มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อแนวคิด ความยุติธรรมของกฎหมายสมัยใหม่ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการเชื่อในสิทธิมนุษยชนสากล (universal rights) ที่เชื่อในสิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคของมนุษย์ ดังจะเห็นได้จาก กฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายอาญา กฎหมายทรัพย์สินในยุคปัจจุบันที่สะท้อนแนวคิดของ นักปรัชญาเหล่านี้

ในขณะที่แนวคิดความยุติธรรมของตะวันตกพัฒนามาจากกระบวนการทำให้เป็น อุตสาหกรรมและกระบวนการนคราวิวัฒน์ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการทำให้ทันสมัย และเกี่ยวข้องกับแนวคิดเรื่องสิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาค แนวคิดเรื่องความยุติธรรมใน

¹⁴ อูมเสนอว่าความสัมพันธ์ของความยุติธรรมคือความสัมพันธ์ที่จำเป็นของผู้คนที่เท่าเทียมกัน แต่ถ้าหากเป็นความสัมพันธ์ระหว่าง มนุษย์กับสิ่งมีชีวิตที่ด้อยกว่ามนุษย์ทั้งในด้านร่างกายและจิตใจ ความสัมพันธ์นั้นไม่ใช่ความสัมพันธ์ที่ยุติธรรม แต่เป็นความสัมพันธ์ ของการออกคำสั่งและการเชื่อฟัง ฉะนั้น สำหรับอูม มนุษย์ทุกคนมีพลังทางร่างกายและจิตใจที่เท่าเทียมกันก็ย่อมต้องควรอยู่ใน ความสัมพันธ์ที่มีความยุติธรรมแก่กัน อูมยังเสนออีกว่าอรรถประโยชน์ของสาธารณะคือจุดเริ่มต้นเพียงหนึ่งเดียวของความยุติธรรม ความยุติธรรมเป็นเรื่องของการเคารพสิทธิในทรัพย์สินส่วนบุคคล และความสุขของประชาชนคือเป้าหมายสูงสุดของสังคมที่มีความ ยุติธรรม (Johnston, 2011, pp. 122, 125-126)

¹⁵ สมิธก็เชื่อแบบเดียวกับกับอูมว่า การเคารพสิทธิในทรัพย์สินส่วนบุคคลนำมาซึ่งความมั่งคั่งของคนในสังคม ความมั่งคั่งนำมาซึ่ง ความสุข และความสุขคือเป้าหมายสูงสุดของสังคมที่มีความยุติธรรม (Johnston, 2011, p. 130)

¹⁶ เบคคาเรียให้ความสำคัญกับการลดความเจ็บปวดที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมและการลงโทษผ่านการผลักดันการปฏิรูปกฎหมาย จุดมุ่งหมายของการปฏิรูปกฎหมายของเบคคาเรียคือเพื่อลดความรุนแรงในการลงโทษ ทำให้การลงโทษผู้ที่มีชนชั้นแตกต่างกันเท่า เทียมกัน และปรับการลงโทษให้มีผลเพื่อสร้างความสุขแก่คนในสังคม การลงโทษที่เกินเลยจากความพยายามในการรักษาเส้น เชื่อมต่อ (bond) ของสังคมเป็นการลงโทษที่ยุติธรรม เบคคาเรียต่อต้านโทษประหารชีวิต สำหรับเบคคาเรียจุดประสงค์ของการ ลงโทษคือเพื่อป้องกันไม่ให้อาชญากรกระทำความผิดซ้ำและเพื่อห้ามปรามไม่ให้คนอื่นกระทำความผิดแบบเดียวกัน (Johnston, 2011, p. 131)

¹⁷ คานท์เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีค่าเท่ากันและมนุษย์เป็นผู้ที่มีเสรีภาพ เป็นผู้ที่ดีอย่างเป็นเหตุเป็นผลและมีความรับผิดชอบ และ ความสามารถของมนุษย์ไม่สัมพันธ์กับสิทธิและความยุติธรรมที่มนุษย์พึงมีและพึงได้รับ คานท์เสนอว่าพื้นฐานของความยุติธรรมคือ เสรีภาพ ภาระการบังคับทางกฎหมายจะชอบธรรมได้ภายใต้เงื่อนไขเดียวเท่านั้นคือเพื่อรักษาเสรีภาพ สำหรับคานท์ สังคมที่ยุติธรรม คือสังคมที่สมาชิกในสังคมแต่ละคนเคารพสิทธิของผู้อื่น ไม่ไปละเมิดสิทธิของผู้อื่น และความยุติธรรมระหว่างบุคคลจะเกิดขึ้นได้เมื่อ อยู่ในรัฐเท่านั้น (Johnston, 2011, pp. 142-160)

อารยธรรมจีนยุคก่อนสมัยใหม่ก็เป็นผลผลิตของสังคมเกษตรกรรมที่ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลยึดโยงอยู่กับสายเลือดและสายตระกูล แนวคิดความยุติธรรมในอารยธรรมจีนจึงผูกโยงกับความสัมพันธ์และตำแหน่งแห่งที่ของปัจเจกบุคคลในสังคมและแนวคิด หลักปฏิบัติ รวมไปถึงคุณธรรมหลากหลายชุดในวัฒนธรรมจีนที่มีแนวคิดสำนักขงจื๊อเป็นกระแสหลัก

ปัจจุบันคำที่มีความหมายใกล้เคียงกับ justice หรือความยุติธรรมแบบตะวันตกมากที่สุด ในภาษาจีนสมัยใหม่คือคำว่าเจิ้งอี้ (正義)¹⁸ ซึ่งคำนี้เกิดจากตัวอักษรที่มีความหมายสองตัวมาผสมกันคือเจิ้ง (正) ที่มีความหมายว่าถูกต้อง เหมาะสม บริสุทธิ์ เทียบตรง และอี้ (义) ที่เป็นหลักคุณธรรมข้อสำคัญในปรัชญาจีนและมีความหมายที่หลากหลายตั้งแต่ความเหมาะสม ความถูกต้อง คุณธรรม ความยุติธรรม ความเที่ยงธรรม ครรลองธรรม

ในบรรดาแนวคิดและหลักคุณธรรมที่ปรากฏในอารยธรรมจีนก่อนสมัยใหม่ อี้เป็นแนวคิดที่ใกล้เคียงกับความยุติธรรมมากที่สุด อย่างไรก็ตามความหมายของอี้ก็หลากหลายและเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย¹⁹ Huang Yushan เสนอว่าความหมายของ justice และอี้มีทั้งส่วนที่แตกต่างกันและส่วนที่ซ้อนทับกันอยู่ โดยในส่วนที่ซ้อนทับกันอยู่ก็ยังคงมีความแตกต่างบางประการไม่ได้มีความหมายเทียบกันได้เท่ากันทั้งหมด ซึ่งแสดงให้เห็นถึงแนวคิดความยุติธรรมที่แตกต่างกันในแต่ละชาติ (Huang, 2015, pp. 20-21)

Huang Yushan นำเสนอหลักการพื้นฐานในแนวคิดความยุติธรรมของอารยธรรมจีนหรือ อี้ที่มีแนวคิดขงจื๊อเป็นกระแสหลักว่าประกอบด้วยสองหลักการคือความเหมาะสม

¹⁸ นอกจากเจิ้งอี้แล้ว คำว่า justice ยังถูกแปลว่า 公正(impartiality) 正当(properness) 公平(fairness) 恰当(fittingness) 适当(appropriateness) 适宜(fitness) 合适(suitability) และ 合法 (legitimacy) (Huang, 2015, p. 51)

¹⁹ ในยุคก่อนราชวงศ์ช้าน อี้ (义) ปรากฏในความหมายของสิ่งที่ถูกต้อง (what is right) ในคัมภีร์หลุนฮิว (论语) และประวัติศาสตร์นิพนธ์จ้าวจ้วน (左传) และถูกเพิ่มความหมายในคัมภีร์จงยง (中庸) เมื่อปรากฏคู่กับเหวิน (仁) ว่าสิ่งที่ควรกระทำ (what ought to be done) ในขณะที่ในคัมภีร์เม่งจื๊อ (孟子) อี้มีความหมายว่า การเคารพผู้ที่มีสถานะสูงกว่า (respecting one's superiors) ในคัมภีร์อี้จิง (易经) และคัมภีร์สวินจื่อ (荀子) อี้คือสิ่งที่ป้องกันผู้คนจากการกระทำผิด (preventing the people from doing what is wrong) ในยุคราชวงศ์ช้าน ต่งจ้งชู (董仲舒) อธิบายว่าอี้คือการแก้ไขตนเองได้ (self-correction) (Zhang, & Ryden, 2005, pp. 292-300)

(properness) ที่ประกอบด้วยความเป็นกลาง (impartiality) และความเป็นธรรม (fair) และความพอเหมาะ (fitness) ที่ประกอบด้วยความพอเหมาะของเงื่อนไข (conditional fitness) และความพอเหมาะของเวลา (temporal fitness) Huang อธิบายความยุติธรรมแบบจีนในฐานะสิ่งที่ทำให้บรรทัดฐานทางสังคม (norm) และสถาบันทางสังคม (institution) สามารถดำรงอยู่ได้และทำงานได้ กล่าวคือบรรทัดฐานทางสังคมและสถาบันทางสังคมจะต้องมีความยุติธรรมนั้นคือมีความเที่ยงธรรม เป็นธรรม และไปด้วยกันกับเงื่อนไขทางสังคมทั้งในด้านเวลาและสถานที่ เพื่อที่จะแก้ไขความขัดแย้งทางสังคมและสร้างสังคมที่สงบสุข (Huang, 2015, pp. 34-44)

จะเห็นได้ว่า ไม่เพียงแต่ความหมายของแนวคิดความยุติธรรมระหว่างอารยธรรมตะวันตกและอารยธรรมจีนจะแตกต่างกัน ตัวแนวคิดและวัตถุประสงค์ของแนวคิดก็แตกต่างกันออกไปด้วย ในขณะที่แนวคิดความยุติธรรมซึ่งมีลักษณะของแนวคิดทางปรัชญาของอารยธรรมตะวันตกผูกโยงกับแนวคิดเรื่องสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของปัจเจกบุคคล แนวคิดนี้ซึ่งเป็นศีลธรรมจรรยา (moral code, code of conduct) ชุดหนึ่งในอารยธรรมจีนก็ผูกโยงกับศีลธรรมจรรยาชุดอื่นอย่างเหริน (仁)²⁰ และหลี่ ในขณะที่จุดมุ่งหมายของความยุติธรรมในอารยธรรมตะวันตกคือความสุขของคนในสังคม²¹ เสรีภาพ²² และความเที่ยงธรรม²³ จุดมุ่งหมายของความยุติธรรมในอารยธรรมจีนกลับเป็นความสงบสุขและเป็นระเบียบ

²⁰ เหริน (仁) ความหมายตามตัวอักษรหมายถึงหลักจริยธรรมสำหรับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์สองคนขึ้นไป ในยุคก่อนขงจื๊อเหรินหมายถึงความรักระหว่างคนในครอบครัวหรือวงศ์ตระกูลในสังคมเกษตรกรรม ก่อนมาเมื่อสังคมขยายใหญ่ขึ้นในยุคชุนชิว (春秋时期) ขงจื๊อได้อธิบายความหมายของเหรินใหม่ว่าหมายถึงความรักต่อเพื่อนมนุษย์ ซึ่งกินความหมายไปถึงความเอื้ออาทร ความเมตตาที่ชนชั้นปกครองพึงมีต่อประชาชน (ปกรณัม ลืมนปฺสุรณฺ, 2552, น. 73-74) เหรินจึงมีความหมายได้ทั้งความรัก ความเมตตาเอื้ออาทร ไปจนถึงมนุษยธรรม

²¹ ตามแนวคิดของนักปรัชญาอรรถประโยชน์นิยม (Utilitarianism)

²² ตามแนวคิดของเอ็ดมันดัล คานท์

²³ ตามแนวคิดของจอห์น รอลส์

เรียบร้อยของสังคม ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์เดียวกันกับการดำรงอยู่ของกฎหมายหรือฝ่าในสังคมจีน

นวนิยายสืบสวนสอบสวนกับแนวคิดการปกครองด้วยกฎหมายและแนวคิดความยุติธรรม

แนวคิดการปกครองด้วยกฎหมายเป็นหนึ่งในแนวคิดสำคัญที่ปรากฏในนวนิยายสืบสวนสอบสวนตะวันตกทั้งในรูปแบบของฉากท้องเรื่องที่ปรากฏองค์กรที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมอย่างองค์กรตำรวจ ศาล ไปจนถึงเรือนจำ และในรูปแบบความเชื่อมั่นต่อการปกครองภายใต้กฎหมายและความยุติธรรมที่เกิดจากกระบวนการทางกฎหมายที่น่าเสนอผ่านตัวละครเอกนักสืบ

ในส่วนของฉากท้องเรื่อง เนื่องจากนวนิยายสืบสวนสอบสวนตะวันตกพัฒนาไปพร้อมกับการจัดตั้งองค์กรตำรวจในประเทศกลุ่ม Anglo-Saxon และการขยายตัวของพื้นที่เมืองที่มาพร้อมกับการอพยพหลั่งไหลของผู้คนและอาชญากรรม ด้วยเหตุนี้จึงปรากฏองค์กรที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมในฉากท้องเรื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรตำรวจที่เป็นสิ่งที่อยู่ร่วมกับพื้นที่เมืองภายใต้รัฐประชาธิปไตยสมัยใหม่และมีหน้าที่โดยตรงในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม ในนวนิยายสืบสวนสอบสวนตะวันตกยุคแรก นอกจากตัวละครเอกนักสืบแล้วก็มีเพียงตัวละครตำรวจที่มีโอกาสได้ใกล้ชิดและเข้าถึงหลักฐานและพยานในคดีอาชญากรรม อย่างไรก็ตาม ภาพลักษณ์ของตัวละครตำรวจและองค์กรตำรวจที่ปรากฏในนวนิยายสืบสวนสอบสวนตะวันตกยุคแรกมักอ่อนด้อยกว่าตัวละครเอกนักสืบซึ่งเป็นนักสืบเอกชนทั้งในด้านของสติปัญญาและความสามารถในการสืบสวนสอบสวน ดังจะเห็นได้จากนวนิยายสืบสวนสอบสวนชุดเชอร์ล็อก โฮล์มส์ (Sherlock Holmes) ของโคนัน ดอยล์ (Conan Doyle) และนวนิยายสืบสวนสอบสวนของเอ็ดการ์ อัลลัน โป (Edgar Allan Poe) ที่ตัวละครเอกนักสืบผู้มีสติปัญญาและความสามารถสูงกว่ามักเป็นผู้ช่วยเหลือตำรวจในการสืบสวนสอบสวนและเปิดเผยความจริง การวาดภาพให้ตัวละครตำรวจและองค์กรตำรวจมีประสิทธิภาพการทำงานที่ด้อยกว่าตัวละครเอกนักสืบ นอกจากเพื่เน้นความสามารถของตัวละครเอกนักสืบที่

เหนือกว่าคนปกติแล้ว ยังสะท้อนให้เห็นถึงความคลางแคลงใจที่สังคมมีต่อประสิทธิภาพการทำงานของหน่วยงานของรัฐ นอกจากนี้ในนวนิยายบางชุดตัวละครตำรวจและองค์กรตำรวจยังถูกวาดภาพให้อุปสรรคของตัวละครเอกนักสืบอีกด้วย อาทิ ในนวนิยายชุดอาร์แซน ลูแปง (Arsène Lupin) ของโมริส เลอบลอง (Maurice LeBlanc) หลายครั้งตัวละครตำรวจกลับกลายเป็นอุปสรรคในการเข้าถึงความจริงของตัวละครเอกนักสืบ นอกจากนี้ในองค์กรตำรวจแล้ว ศาลและเรือนจำก็เป็นองค์กรภายใต้รัฐประชาชาติสมัยใหม่ที่ปรากฏในนวนิยายสืบสวนสอบสวนตะวันตก อาร์แซน ลูแปงตัวละครเอกจอมโจรยอดนักสืบในนวนิยายชุดอาร์แซน ลูแปงของโมริส เลอบลองก็ผ่านประสบการณ์การไต่สวนในศาลและการถูกจองจำในเรือนจำในฐานะจำเลยและผู้ต้องหาในคดีโจรกรรม ระบบยุติธรรมและองค์กรยุติธรรมที่ปรากฏในนวนิยายสืบสวนสอบสวนจึงเป็นภาพจำลองของรัฐประชาชาติสมัยใหม่ที่ปกครองด้วยกฎหมายและมืองค์กรยุติธรรมสมัยใหม่และในขณะเดียวกันเป็นภาพสะท้อนความคิดของคนในสังคมที่มีต่อการทำงานขององค์กรเหล่านั้น

ในส่วนของแนวคิดการปกครองด้วยกฎหมายและแนวคิดเรื่องความยุติธรรมของตัวละครเอกนักสืบ ตัวละครเอกนักสืบในนวนิยายสืบสวนสอบสวนตะวันตกยุคแรกไม่ได้ให้ความสำคัญและเน้นย้ำเรื่องแนวคิดการปกครองด้วยกฎหมายเด่นชัดเท่าไรนัก สิ่งที่ถูกเน้นย้ำกลับกลายเป็นความสามารถในให้เหตุผลแบบจารณัย (abductive reasoning) ของตัวละครเอกนักสืบที่เหนือกว่าตำรวจอย่างในกรณีของเซ โอกุส ดูแปง (C. Auguste Dupin) (Rollyson, 2008, pp. 1439-1441) และความสามารถในการสืบสวน การใช้เหตุผล การเป็นนักสืบผู้ใช้วิธีทางวิทยาศาสตร์และผู้มีความรู้อย่างเชี่ยวชาญในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับอาชญาวิทยาอย่างในกรณีของเชอร์ล็อก โฮลมส์ (Rollyson, 2008, pp. 529-531) ทั้งนี้เพราะบทบาทของนวนิยายสืบสวนสอบสวนในสังคมตะวันตกเป็นเพียงแค่นิยายอ่านเล่น (pulp fiction) ไม่ใช่งานวรรณกรรมบริสุทธิ์ที่เน้นประเด็นทางสังคมและการขับเคลื่อนสังคม ความบันเทิงที่ผู้อ่านคาดหวังจากนวนิยายสืบสวนสอบสวนคือความสำราญใจเมื่อปริศนาถูกคลี่คลาย ความจริงถูกเปิดเผย คนร้ายถูกลงโทษและสังคมกลับเข้าสู่ความเรียบร้อย

แนวคิดการปกครองด้วยกฎหมายและแนวคิดความยุติธรรมแบบสมัยใหม่ที่ปรากฏในนวนิยาย
จึงเป็นเพียงแค่รายละเอียดที่สะท้อนแนวคิดทางการเมืองการปกครองและระบบยุติธรรมของ
สังคมตะวันตกในยุคสมัยนั้นเท่านั้น และด้วยปัจจัยข้างต้นจึงทำให้ตัวละครเอกนักสืบบางตัว
หลายครั้งมีพฤติกรรมและการตัดสินใจที่ขัดต่อหลักการการปกครองด้วยกฎหมายและคุณค่า
ความยุติธรรมแบบสมัยใหม่ อาทิ ตัวละครเชอร์ล็อก โฮลมส์ที่เคยขโมยของและปล่อยตัวผู้ที่
กระทำผิดไป หากอาชญากรรมที่เกิดขึ้นชอบธรรม (Rollyson, 2008, p. 531) ตัวละคร
อาร์แซน ลูแปงที่ถูกสร้างให้เป็นจอมโจรนักโจรกรรม อย่างไรก็ตามแม้ตัวละครเหล่านี้จะ
การตัดสินใจและพฤติกรรมที่ขัดต่อหลักการการปกครองด้วยกฎหมายและคุณค่าความ
ยุติธรรมแบบสมัยใหม่ในบางครั้ง แต่โดยส่วนใหญ่แล้วตัวละครเหล่านี้ก็ยังคงทำหน้าที่เป็นผู้
ช่วยเหลือผู้รักษากฎหมายอย่างตำรวจในการนำตัวคนร้ายมาลงโทษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตัว
ละครเชอร์ล็อก โฮลมส์ที่แม้ว่าเขาจะไม่ได้ทำทุกอย่างตามตัวบทกฎหมาย แต่เขาก็ไม่เคย
ทำลายจิตวิญญาณของกฎหมาย (Rollyson, 2008, p. 531)

ในทางตรงกันข้ามกับนวนิยายสืบสวนสอบสวนตะวันตก บทบาทของนวนิยาย
สืบสวนสอบสวนในดินแดนตะวันออกในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 มีมากกว่าแค่ความบันเทิงเพื่อ
ฆ่าเวลา นวนิยายสืบสวนสอบสวนไม่ว่าจะเป็นฉบับแปลหรือเขียนโดยนักเขียนท้องถิ่นมี
บทบาทสำคัญในการนำเสนอแนวคิดการปกครองและกฎหมายแบบสมัยใหม่จากตะวันตกซึ่ง
เป็นแนวคิดที่แปลกใหม่และไม่คุ้นเคยให้แก่ผู้อ่านโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างพลเมืองสมัยใหม่
ให้แก่รัฐประชาชาติสมัยใหม่ที่กำลังก่อตัวขึ้นในดินแดนตะวันออก ดังจะเห็นได้จากนวนิยาย
สืบสวนสอบสวนตะวันตกที่แปลโดย Nasīb al-Mash‘alānī ในนิตยสาร al-Diyā’ ที่นำเสนอ
แนวคิดเรื่องประชาสังคม (civil society) ความสัมพันธ์ระหว่างประชาชน องค์กรยุติธรรม
และตำรวจ การแสวงหาความยุติธรรม และการจัดการกับอาชญากรรมที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของ
แนวคิดความยุติธรรมแบบตะวันตกเข้าไปในประเทศอาหรับ (Zachs & Bawardi, 2020)
นวนิยายสืบสวนสอบสวนจีนชุดฮั่วซังสืคดี (霍桑探案) ของเฉิงเสี่ยวชิง (程小青) ที่ตัว

ละครเอกนักสืบทำหน้าที่เป็นผู้จุดแนวคิดในการปฏิรูประบบกฎหมายให้เป็นแบบสมัยใหม่ตามแบบตะวันตก (蒋杨, 2016)

จะเห็นได้ว่าแนวคิดการปกครองด้วยกฎหมายและแนวคิดความยุติธรรมในนวนิยายสอบสวนตะวันตกไม่ได้ถูกเน้นย้ำหรือให้ความสำคัญมากเท่าไรนัก เนื่องจากสถานะของนวนิยายสอบสวนสอบสวนในสังคมตะวันตกเป็นแค่วรรณกรรมอ่านเล่น ฆ่าเวลา ในขณะที่แนวคิดดังกล่าวกลับถูกเน้นย้ำและให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในนวนิยายสอบสวนสอบสวนในดินแดนตะวันออกและถูกนำเสนอในฐานะแนวคิดสำคัญสำคัญในการสร้างรัฐประชาชาติสมัยใหม่และพลเมืองสมัยใหม่ในดินแดนตะวันออก เนื่องจากสถานะของนวนิยายสอบสวนสอบสวนในสังคมตะวันออกที่เป็นวรรณกรรมที่นำเสนอแนวคิดสมัยใหม่จากตะวันตกที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศและพลเมือง

นวนิยายกำลังภายในกับแนวคิดการปกครองด้วยกฎหมายและแนวคิดความยุติธรรม

คนทั่วไปมักมองว่านวนิยายกำลังภายในเป็นประเภทนวนิยายที่ไม่น่าจะข้องเกี่ยวหรือสนับสนุนแนวคิดการปกครองด้วยกฎหมายมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากยุทธจักรหรือเจียงหู (江湖) หรืออู๋หลิน (武林) ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ตัวละครจอมยุทธ์โลดแล่นและเป็นฉากท้องเรื่องพื้นฐานของนวนิยายกำลังภายในเป็นพื้นที่ที่ถูกสร้างขึ้นและแยกออกจากพื้นที่ที่อยู่ภายใต้อำนาจการปกครองของรัฐหรือเจียงซาน (江山) อย่างไรก็ตามนักวิชาการอย่างเฉินผิงหวาน (陈平原) (2018) ได้เสนอว่าจอมยุทธ์และยุทธจักรหรือเจียงหูไม่ได้ตัดขาดจากอาณาจักรหรือเจียงซานอย่างสิ้นเชิงนวนิยายกำลังภายในที่มีเนื้อหาอิงประวัติศาสตร์ มีฉากท้องเรื่องที่อยู่ในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์บางเหตุการณ์ ย่อมมีเหตุการณ์ที่ตัวละครจอมยุทธ์ได้เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับตัวละครที่มาจากราชสำนัก หรือเป็นตัวแทนของผู้ใช้อำนาจรัฐ อาทิ ในนวนิยายกำลังภายในของเหลียงอวิ๋เซิง (梁羽生) และจินยง (金庸) แต่ถึงกระนั้นกฎหมายของราชสำนักหรือหวังฝ่าก็ไม่ใช่สิ่งที่ถูกเน้นย้ำและให้ความสำคัญในระดับที่ใกล้เคียงกับหลักคุณธรรม

และจริยธรรมแบบขงจื้ออย่างเรื่องเหรินอี้หลี่จื่อซิน (仁义礼智信)²⁴ หลักคุณธรรมและจริยธรรมแบบขงจื้อยังคงเป็นหลักคุณธรรมและจริยธรรมหลักที่ตัวละครจอมยุทธ์ยึดถือและปฏิบัติ อาจปรากฏตัวละครที่ประพฤติตนแหวกหลี่ (礼) หรือขนบธรรมเนียมอยู่บ้าง อาทิ ตัวละครหย่งกั๋ว (杨过) ในนวนิยายเรื่องเส้นเดียวสยาสห侶 (神雕侠侶) ของจินยงที่หลงรักและอยู่กับเสี่ยวหลงหนี่ว (小龙女) ที่เป็นอาจารย์ของตนเอง แต่อี้ (义) ก็ยังคงที่เป็นคุณธรรมหลักของจอมยุทธ์ที่จอมยุทธ์ทุกคนต้องรักษาไว้

ในด้านความยุติธรรม เนื่องจากแก่นเรื่องของนวนิยายกำลังภายในเน้นเรื่องการจัดการคนชั่วช่วยเหลือคนดีและการทำให้สังคมกลับมาเป็นระเบียบเรียบร้อยอีกครั้ง และเนื้อเรื่องมักเกี่ยวพันกับการตอบแทนบุญคุณและการล้างแค้น แนวคิดความยุติธรรมในนวนิยายกำลังภายในส่วนใหญ่จึงเป็นแนวคิดแบบแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน (reciprocity) ซึ่งเป็นแนวคิดความยุติธรรมของอารยธรรมโบราณที่ได้รับอิทธิพลจากแนวคิดแบบขงจื้อ ลัทธิเต๋า และพุทธศาสนา ตัวละครเอกจอมยุทธ์ในนวนิยายกำลังภายในเป็นผู้นำความเป็นธรรมกลับคืนสู่สังคมคนดีได้รับรางวัล ในขณะที่คนชั่วได้รับการลงโทษ ลักษณะเช่นนี้ปรากฏให้เห็นโดยทั่วไปในตัวละครจอมยุทธ์ในนิยายยุคก่อนสมัยใหม่ที่เป็นต้นแบบของนวนิยายกำลังภายในไม่ว่าจะใน *สุยหู่จ้วน* (水浒传) ที่ตัวละครจอมยุทธ์รวมตัวกันเพื่อต่อต้านรัฐที่ฉ้อฉล และช่วยเหลือผู้ที่ได้รับความยุติธรรมจากรัฐ หรือในนิยายสายอี้ (侠义小说) และนิยายกงอัน (公案小说) ในยุคราชวงศ์ชิงที่ตัวละครจอมยุทธ์กลายเป็นผู้ช่วยของรัฐในการคืนความยุติธรรม และทำให้สังคมกลับมาสงบอีกครั้ง เมื่อเข้าสู่ยุคสมัยใหม่ นวนิยายกำลังภายในยุคสาธารณรัฐ (民国武侠小说) และนวนิยายกำลังภายในใหม่ (新派武侠小说) ก็ยังคงรักษาและสืบทอดแนวคิดเรื่องความยุติธรรมที่อยู่บนพื้นฐานของบุญคุณความแค้นและการนำความสงบกลับคืนสู่สังคมไว้ แม้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงในด้านรูปแบบและเนื้อหาให้เข้ากับยุคสมัยที่เปลี่ยนไปก็ตาม

²⁴ คุณธรรมขั้นพื้นฐาน 5 ประการของมนุษย์ในแนวคิดสำนักขงจื้อประกอบด้วย เหริน (仁) หรือมนุษยธรรม อี้ (义) หรือความเที่ยงธรรม หลี่ (礼) หรือจารีตธรรม จื่อ (智) หรือปัญญา และซิน (信) หรือสัจจะ

การที่นวนิยายกำลังภายในเดินเรื่องโดยตัวละครจอมยุทธ์ผู้ซึ่งโดยพื้นฐานเป็นผู้ใช้ความรุนแรง แนวคิดความยุติธรรมที่ปรากฏในนวนิยายกำลังภายในจึงเป็นความยุติธรรมที่มาพร้อมกับความรุนแรง การแก้แค้นคือการแลกเปลี่ยนแบบตาต่อตาฟันต่อฟัน ชีวิตต่อชีวิต ความยุติธรรมจะเกิดขึ้นต่อเมื่อผู้ที่กระทำความรุนแรงก่อนได้รับความรุนแรงในระดับที่ใกล้เคียงกันกลับคืน ด้วยเหตุนี้ความยุติธรรมในนวนิยายกำลังภายในบางครั้งจึงมีลักษณะของสิ่งที่ไม่มีความยุติธรรมอย่างแท้จริง เพราะการล้างแค้นบางครั้งก็กลับกลายเป็นการสร้างความแค้นครั้งใหม่ที่น่าไปสู่งจรความรุนแรงที่ไม่มีที่สิ้นสุด นอกเสียจากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะสามารถหยุดความแค้นได้ด้วยการไม่แก้แค้น โดยที่สิ่งที่ทำหน้าที่ใช้หยุดความแค้นก็คือศาสนา ผ่านการอธิบายเรื่องกรรมที่ว่าสุดท้ายแล้วผู้กระทำความชั่วร้ายย่อมได้รับผลกระทบที่ตนเองได้กระทำไว้ โดยที่ผู้ที่เป็นเหยื่อ ผู้ได้รับผลกระทบ และแม้แต่จอมยุทธ์ที่เป็นผู้มุ่งความยุติธรรมอาจไม่ต้องกระทำความรุนแรงใด ๆ แนวคิดความยุติธรรมในนวนิยายกำลังภายในจึงสัมพันธ์กับหลักศีลธรรมและแนวคิดในพุทธศาสนา ลัทธิเต๋า และลัทธิขงจื้อ ซึ่งแตกต่างอย่างชัดเจนกับแนวคิดความยุติธรรมสมัยใหม่ในนวนิยายสืบสวนสอบสวนที่ผูกโยงกับแนวคิดเรื่องสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค ความเป็นธรรม และการไม่สนับสนุนความรุนแรง

นอกจากแนวคิดความยุติธรรมแบบตาต่อตาฟันต่อฟันแล้ว แนวคิดเรื่องอีกก็เป็นคุณลักษณะที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งของแนวคิดเรื่องความยุติธรรมที่ปรากฏในนวนิยายกำลังภายใน ตัวละครจอมยุทธ์ต่างถูกกำกับด้วยสยาอี้ (俠義) หรือครรลองธรรมของจอมยุทธ์ ถ้าหากจอมยุทธ์ไม่มีอี้ก็จะไม่ใช่จอมยุทธ์ที่ดี เฉินผิงหยวนอธิบายว่าอี้หรือครรลองธรรมเป็นแนวคิดที่ดำรงอยู่คู่กับจอมยุทธ์มาตั้งแต่สมัยราชวงศ์ถังและยังสืบทอดต่อมาจนถึงยุคปัจจุบัน โดยที่ขอบเขตและความหมายของอี้ก็เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย และความสำคัญของอี้มากถึงขั้นที่การฆ่าคนเพื่อรักษาอี้เป็นสิ่งที่ยอมรับได้ (陈平原, 2018, pp. 111,220) อย่างไรก็ตามในนวนิยายกำลังภายในของนักเขียนบางคน ความสำคัญของอี้อาจจะลดลงไม่ได้เป็นหลักจริยธรรมอันดับหนึ่งของตัวละครจอมยุทธ์ จิงเส้าเฟิง (景少峰) เสนอว่าอี้ไม่ได้เป็นหลักคุณธรรมที่สำคัญสูงสุดของตัวละครเอกจอมยุทธ์ในนวนิยายกำลังภายในทุกเล่ม ตัวละครเอก

จอมยุทธ์มีแนวคิดอื่นมาเป็นแนวคิดหลักแทนที่ แต่ถึงกระนั้นจอมยุทธ์ที่ดีก็จำเป็นต้องมีอี้ (景少峰, 2016, pp. 199-200) นอกจากนี้จึงเส้าเฟิง (景少峰) ยังเสนออีกว่าในนวนิยายกำลังภายในของกุ่หลงแนวคิดเต้าอี้ (道义) ของตัวละครจอมยุทธ์²⁵ ถูกผสมผสานไปด้วยแนวคิดการปกครองด้วยกฎหมายและแนวคิดเรื่องสิทธิแบบสมัยใหม่ และตัวละครเอกจอมยุทธ์มีแนวโน้มที่จะเลือกสมานานกับแนวคิดสมัยใหม่เหล่านี้มากกว่าแนวคิดตามจารีตเมื่อเกิดเหตุการณ์ที่คุณค่าสมัยใหม่และคุณค่าแบบจารีตปะทะกัน (景少峰, 2016, pp. 12-13)

จะเห็นได้ว่านวนิยายกำลังภายในเป็นนวนิยายที่ให้ความสำคัญกับสยาอี้หรือครรลองธรรมของจอมยุทธ์กับคุณค่าแบบขงจื้อเป็นหลักมากกว่ากฎหมายซึ่งเป็นอำนาจการปกครองของรัฐ นวนิยายกำลังภายในจึงไม่ได้นำเสนอแนวคิดเรื่องการปกครองด้วยกฎหมายและความยุติธรรมในนวนิยายกำลังภายในส่วนใหญ่มักเป็นความยุติธรรมแบบแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันหรือตาต่อตาฟันต่อฟัน แม้ว่านวนิยายกำลังภายในของนักเขียนบางคนจะมีตัวละครเอกจอมยุทธ์ที่ละเมิดจารีตบางอย่างหรือไม่ได้ยึดถืออี้หรือครรลองธรรมเป็นแนวคิดหลักเพียงอย่างเดียว แต่ก็ยังคงเป็นคุณสมบัติสำคัญที่ตัวละครเอกจอมยุทธ์ต้องมีและเป็นสิ่งที่ทำให้นวนิยายกำลังภายในยังคงเป็นนวนิยายกำลังภายใน

วิธีการวิจัย

1. ศึกษาตัวบทวรรณกรรมด้วยวิธีการตีความ
2. ศึกษาแนวคิดและบริบททางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องเชิงประวัติศาสตร์
3. สังเคราะห์ตัวบทวรรณกรรมกับบริบทที่เกี่ยวข้อง แล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยกรอบแนวคิดกระบวนการการทำให้ทันสมัย (modernization) ของอัลแบร์โต มาร์ติเนลลี (Alberto Martinelli) (Martinelli, 2005) ที่ว่าการทำให้ทันสมัยเป็นกระบวนการ

²⁵ คือสิ่งเดียวกันกับสยาอี้ (侠义) หรือครรลองธรรมของจอมยุทธ์

เปลี่ยนแปลงขนานใหญ่ทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในสังคมตะวันตกก่อนที่จะขยายตัวไปยังส่วนอื่นของโลก กระบวนการทำให้ทันสมัยเป็นกระบวนการระดับโลกที่ให้ผลลัพธ์ที่หลากหลาย ความเป็นสมัยใหม่ที่เกิดขึ้นจึงมีหลากหลายรูปแบบ เป็นผลลัพธ์จากการผสมผสานระหว่างความเป็นสมัยใหม่ตามแบบตะวันตกกับระบบคุณค่าดั้งเดิมของแต่ละดินแดนพื้นที่ ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์และปัจจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศในช่วงเวลาของการทำให้ทันสมัย

4. สรุปและอภิปรายผล

ข้อตกลงเบื้องต้น

ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การถ่ายทอดเสียงภาษาจีนแมนดารินด้วยอักษรวิธียไทย โดยคณะกรรมการสืบค้นประวัติศาสตร์ไทยในเอกสารจีนของสำนักนายกรัฐมนตรี ปีพุทธศักราช 2543

ผลการวิจัย

แนวคิดการปกครองด้วยกฎหมายในนวนิยายชุดอุหลิวเซียง

นวนิยายกำลังภายในแนวสืบสวนสอบสวนชุดอุหลิวเซียงของกู่หลงได้รับอิทธิพลจากนวนิยายและภาพยนตร์แนวสืบสวนสอบสวนของตะวันตก และบ่อยครั้งมีโครงเรื่องที่เน้นการแก้ไขปรีศนาและหาตัวผู้กระทำผิด จึงแตกต่างจากนวนิยายกำลังภายในทั่วไปที่โครงเรื่องหลักคือการแย่งชิงความเป็นหนึ่งในยุทธจักร การเติบโตทางจิตใจและวิถียุทธ์ของตัวละครเอก และแตกต่างจากนวนิยายภายในอิงประวัติศาสตร์ที่นำเสนอประเด็นความขัดแย้งระหว่างชนชาติ และปลูกฝังความรู้สึกชาตินิยม อุหลิวเซียงที่เป็นตัวละครเอกจอมยุทธ์ในนวนิยายสืบสวนสอบสวนของกู่หลง ไม่ได้เป็นเพียงจอมยุทธ์เท่านั้น แต่ยังเป็นนักสืบผู้ยึดหลักกระบวนการยุติธรรมตามกฎหมาย ตั้งแต่การสืบสวนที่ต้องมีหลักฐานและประจักษ์พยานที่ชัดเจนและตรวจสอบได้ตามหลักวิทยาศาสตร์ ไปจนถึงการส่งมอบตัวผู้กระทำผิดให้เจ้าหน้าที่

ของรัฐเพื่อไปดำเนินการต่อตามกฎหมาย ไม่ใช่ตั้งศาลเตี้ยเป็นผู้พิพากษาและลงโทษผู้กระทำผิดด้วยตนเอง

การกล่าวหาโดยหลักฐานและพยาน

การกล่าวหาโดยหลักฐานและพยานเป็นพื้นฐานสำคัญของระบบยุติธรรมสมัยใหม่ และการปกครองโดยกฎหมาย ในนวนิยายกำลังภายในแนวสืบสวนสอบสวนชุดฉู่หลิวเซียงของ กู่หลง ฉู่หลิวเซียงทำหน้าที่เสมือนนักสืบในการแก้ไขปริศนาและเปิดโปงความจริง หลักฐานที่ฉู่หลิวเซียงใช้ล้วนเป็นหลักฐานที่พิสูจน์ได้ตามหลักวิทยาศาสตร์ ในขณะที่คำให้การของพยานก็เป็นไปตามหลักตรรกะเหตุผล ด้วยเหตุนี้ผู้กระทำผิดทุกคนไม่ว่าจะเป็นมิฉาซีฟ โจรขโมย ฆาตกร ไปจนถึงกบฏ ล้วนถูกพิสูจน์ความผิดด้วยหลักฐานและพยานที่ฉู่หลิวเซียงสืบหาและวิเคราะห์ตามหลักวิทยาศาสตร์ ในบางกรณีที่หลักฐานไม่สามารถชี้ชัดถึงตัวผู้กระทำผิดได้ ฉู่หลิวเซียงก็จะใช้หลักจิตวิทยาเพื่อหลอกล่อให้ผู้กระทำผิดแสดงตัวออกมา และยอมรับความผิดโดยคุณผี

ตัวอย่างที่ชัดเจนของการเก็บและพิสูจน์หลักฐานโดยวิธีทางวิทยาศาสตร์และการวิเคราะห์ปากคำของพยานโดยใช้หลักตรรกะของฉู่หลิวเซียงปรากฏในนวนิยายเรื่อง *เจี้ยซือหวนทวน (借尸还魂)*²⁶ ฉู่หลิวเซียงจะเป็นหนึ่งในประจักษ์พยานที่เห็นจ้าวหมิงจู (左明珠) เสียชีวิตลงและฟื้นคืนชีพขึ้นมาด้วยตาของตนเอง แต่ฉู่หลิวเซียงก็ไม่ได้เชื่อในสิ่งที่ตาเห็นเฉกเช่นเดียวกับคนอื่น เพราะจากประสบการณ์ของการเป็นจอมโจรผู้เชี่ยวชาญด้านการแปลงโฉมและประสบการณ์ในการเป็นนักสืบทำให้เขารู้ว่าสิ่งที่ตาเห็นอาจไม่ใช่ความจริงทั้งหมด นอกจากจะพิสูจน์จนสิ้นสงสัยแล้วเท่านั้น นอกจากนี้ฉู่หลิวเซียงยังไม่เชื่อในภูตผีปิศาจ ไปจนถึงสิ่งเร้นลับเหนือธรรมชาติ ดังจะเห็นได้จากคำพูดของฉู่หลิวเซียงที่ว่า

²⁶ นวนิยายเรื่อง *เจี้ยซือหวนทวน (借尸还魂)* มีเส้นเรื่องที่เป็นปริศนาอยู่สองเรื่องคือการตายแล้วฟื้นคืนชีพของจ้าวหมิงจู (左明珠) และการโจรกรรมกระบี่ของเชวียอิเหริน (薛衣人) มีกระบี่ชื่อดัง ปริศนาแรกเป็นแผนการของจ้าวหมิงจูและพวกที่จะหนีการคุมขัง ส่วนปริศนาที่สองฉู่หลิวเซียงพบว่าคนที่ขโมยกระบี่และใส่ความตัวเขาคือเชวียเซียเหริน (薛笑人) น้องชายของเชวียอิเหริน เพื่อยืมมือพี่ชายตัวเองกำจัดฉู่หลิวเซียง

“我听到过很多人谈起鬼，但真的见过鬼的人，却连一个也没有。(ข้าได้ยินคนจำนวนมากพูดถึงผี แต่คนที่เคยเห็นผีจริง ๆ กลับไม่มีสักคน)²⁷” (古龙, 2012b, p. 142) การตายแล้วฟื้นคืนชีพซึ่งเป็นสิ่งที่ขัดต่อหลักการทางวิทยาศาสตร์จึงเป็นสิ่งที่เป็นไปได้และต้องถูกพิสูจน์ ฉูหลิวเซียงเริ่มต้นเก็บหลักฐานจากการไปสำรวจบ้านของซืออิน (施茵) ที่จ้าวหมิงจู ผู้ฟื้นคืนชีพพยายามทำให้ทุกคนเข้าใจว่าตัวเธอคือซืออินที่อยู่ในร่างของจ้าวหมิงจู ที่บ้านของซืออินฉูหลิวเซียงพบตลับแป้งที่ผลิตจากเมืองหลวงจึงเกิดข้อสงสัยขึ้นและเป็นหนึ่งในหลักฐานที่เชื่อมโยงซืออินกับเยเซ่งหลัน (叶盛兰) นักแสดงอุปรากรจากเมืองหลวงจนนำไปสู่การอนุมานว่าซืออินน่าจะมีความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งกับเยเซ่งหลันแม้ว่าตัวเธอจะมีคนที่พ่อแม่หมั่นหมายไว้ให้อยู่แล้วคือเซวียปิง (薛斌) นอกจากนี้ฉูหลิวเซียงยังพบตลับแป้งในบ้านร้างของตระกูลเซวียที่เซวียปิงใช้เป็นที่พักลอบพบกับคนรักและพบว่าแป้งในตลับแป้งดังกล่าวมีกลิ่นเหมือนกับแป้งที่จ้าวหมิงจูใช้ ประกอบกับคำให้การของขทาน้อยที่เคยเห็นเซวียปิงและจ้าวหมิงจูอยู่ด้วยกันที่บ้านร้างก็ทำให้ฉูหลิวเซียงมั่นใจเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างจ้าวหมิงจูและเซวียปิงจนนำไปสู่การอนุมานว่าการคืนชีพสลับวิญญาณของจ้าวหมิงจูน่าจะเป็นแผนการเพื่อทำให้จ้าวหมิงจูที่อ้างว่าตนเองคือซืออินได้สมหวังในความรักกับเซวียปิง และซืออินตัวจริงได้ไปใช้ชีวิตกับเยเซ่งหลัน อีกหนึ่งหลักฐานสำคัญที่ทำให้ฉูหลิวเซียงสามารถแก้ไขปริศนาจนทำให้ผู้ร่วมแผนการทุกคนยอมจำนนและพูดความจริงได้คือศพในบ้านตระกูลซือที่ไม่ใช่ศพของซืออิน แต่กลับเป็นศพของซือเฟิงอว้น (石凤云) หลานสาวของคนที่ทำงานให้กับบ้านตระกูลเซวีย เซวียปิงติดสินบนอาของซือเฟิงอว้นให้นำศพของซือเฟิงอว้นที่ป่วยตายมาปลอมเป็นศพของซืออิน หลักฐานดังกล่าวเป็นหลักฐานสำคัญที่สุดที่พิสูจน์ว่าซืออินยังไม่ตายและวิญญาณซืออินที่อยู่ในร่างจ้าวหมิงจูเป็นแค่แผนการหลอกลวงของหนุ่มสาวที่ต้องการหนีจากการคลุมถุงชน

²⁷ การแปลตัวบทเป็นภาษาไทยในบทความชิ้นนี้ทั้งหมดเป็นการแปลของผู้วิจัยเอง

ในส่วนของบริษัทที่สองที่ว่าใครเป็นคนร้ายที่ขโมยกระบี่ของเซวียอีเหรินเพื่อใส่ร้าย ฉู่หลิวเซียง ฉู่หลิวเซียงก็ใช้วิธีการสังเกตสถานที่เกิดเหตุว่ามีช่องทางใดที่คนร้ายสามารถใช้ในการหลบหนีเนื่องจากบ้านของเซวียอีเหรินมีกำแพงสูงและเต็มไปด้วยผู้เฝ้ามีจอมพญาในลานสวนมีทางออกอยู่ทางหนึ่งที่สำคัญแน่ชัด แม้ว่าเซวียอีเหรินจะบอกว่าประตูนี้ไม่ได้ถูกเปิดนานแล้ว แต่จากการสังเกตสนิมบนตัวกุญแจที่ถูกกะเทาะออกมาฉู่หลิวเซียงก็มั่นใจว่าประตูนี้เพิ่งถูกเปิดไม่นาน และจากการสอบถามเซวียอีเหริน ฉู่หลิวเซียงก็พบว่าประตูนี้กับลานสวนกับบ้านของเซวียเซี่ยวเหริน (薛笑人) น้องชายของเซวียอีเหริน และมีคนไม่กี่คนเท่านั้นที่รู้ว่าประตูนี้สามารถใช้เป็นที่เชื่อมต่อได้ ฉู่หลิวเซียงจึงสงสัยเซวียเซี่ยวเหรินและหาโอกาสลอบเข้าไปเก็บหลักฐานในบ้านของเซวียเซี่ยวเหริน เมื่อเข้าไปในบ้านของเซวียเซี่ยวเหรินฉู่หลิวเซียงก็พบว่าข้าวของภายในบ้านจะกระจัดกระจายไม่มีระเบียบ แต่กลับมีเสื้อผ้าของคนปกติซ่อนอยู่ทั้งที่โดยปกติแล้วเซวียเซี่ยวเหรินมักจะสวมใส่แต่เสื้อผ้าแปลกประหลาดเนื่องจากเขาเป็นคนสติไม่สมประกอบ และเมื่อเซวียเซี่ยวเหรินกลับเข้ามาในบ้าน ฉู่หลิวเซียงที่ซ่อนตัวอยู่ก็พบว่าเซวียเซี่ยวเหรินไม่ใช่คนบ้า มิหนำซ้ำเขายังรู้ด้วยซ้ำว่ามีคนแอบเข้ามาในบ้านของเขา จากข้าวของบางชิ้นที่อยู่ผิดที่ผิดทาง ฉู่หลิวเซียงจึงปรากฏตัวและกล่าวหาเซวียเซี่ยวเหรินว่าเป็นทั้งคนขโมยกระบี่และเป็นหัวหน้าของกลุ่มนักฆาตรับจ้างที่พยายามเอาชีวิตฉู่หลิวเซียงมาโดยตลอดเพื่อให้เซวียเซี่ยวเหรินเกิดความตระหนก และเมื่อเซวียเซี่ยวเหรินถามหาหลักฐาน ฉู่หลิวเซียงก็บอกว่าตนเองสามารถตรวจสอบหลายนิ้วมือของโจรขโมยกระบี่ที่ติดบนกลอนประตูแล้วเทียบกับรายนิ้วมือของเซวียเซี่ยวเหรินบนของใช้ในบ้านได้ เซวียเซี่ยวเหรินเมื่อได้ยินดังนั้นก็ร้อนตัวรีบทำลายข้าวของทั้งหมดที่อาจมีลายนิ้วมือของตนเองติดอยู่ ซึ่งเท่ากับยอมรับว่าตนเองคือโจรขโมยกระบี่

จากการคลี่คลายปริศนาทั้งสองเรื่องจะเห็นได้ว่าหลักฐานและคำบอกเล่าของพยานเป็นสิ่งสำคัญในการระบุตัวผู้กระทำความผิดและคนร้าย การบ่งชี้และกล่าวหาผู้กระทำความผิดและคนร้ายไม่ได้เกิดจากความสามารถเหนือมนุษย์ของตัวละครเอกจอมยุทธ์ที่ล่วงรู้ทุกสิ่งและไม่ได้เกิดจากการช่วยเหลือของสิ่งเหนือธรรมชาติ แต่เกิดจากความรู้ทางวิทยาศาสตร์และ

การใช้ตรรกะเหตุผลตามแบบนวนิยายสืบสวนสอบสวนตะวันตกซึ่งเป็นลักษณะเด่นของความ เป็นสมัยใหม่ การทำให้ผู้อ่านกระจำจ้งในปริศนาซึ่งเป็นกระบวนการเข้าถึงความจริงที่ถูก ปิดบังซ่อนถูกกระทำผ่านการคิดอย่างมีตรรกะเหตุผลและวิธีทางวิทยาศาสตร์ของตัวละครเอก จอมยุทธ์นักสืบแสดงให้เห็นถึงการเข้าถึงความจริงแท้แบบสมัยใหม่ที่เกิดขึ้นผ่านการใช้ เหตุผลและวิทยาศาสตร์ซึ่งแตกต่างอย่างชัดเจนกับการเข้าถึงความจริงในยุคก่อนสมัยใหม่ที่ ต้องกระทำผ่านพระเจ้าและศาสนา และการเข้าถึงความจริงหรือกล่าวได้อีกอย่างหนึ่งว่า การเปิดเผยความจริงผ่านการใช้เหตุผลและวิธีทางวิทยาศาสตร์ของมนุษย์นี้แสดงให้เห็นถึงความ เชื่อมั่นในศักยภาพการใช้เหตุผลของมนุษย์ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของแนวคิดการปกครองด้วย กฎหมายและความยุติธรรมตามแบบสมัยใหม่ que เชื่อมั่นในสิทธิและเสรีภาพของมนุษย์ภายใต้ รัฐประชาชาติสมัยใหม่ ดังจะเห็นได้จากการพิจารณาคติในยุคสมัยใหม่ให้ความสำคัญกับ พยานหลักฐานและการพิสูจน์พยานหลักฐานตามวิธีทางวิทยาศาสตร์ การพิจารณาความที่ เกิดขึ้นโดยไร้พยานหลักฐานหรือไม่เป็นไปตามวิธีทางวิทยาศาสตร์ย่อมไม่ใช่การปกครองด้วย กฎหมายและไม่มี ความยุติธรรมตามแบบสมัยใหม่

การลงโทษด้วยกฎหมายไม่ใช่กฎหมาย

การลงโทษด้วยกฎหมายโดยเจ้าหน้าที่รัฐเป็นอีกหนึ่งแนวคิดพื้นฐานของ การปกครองด้วยกฎหมาย เจ้าหน้าที่รัฐผู้ทำหน้าที่ลงโทษไม่ได้มีอำนาจ (power) ด้วยตัวเอง แต่ได้รับอำนาจอันมาจากหน้าที่ (authority) ที่รัฐประชาชาติเป็นผู้มอบให้ โดยที่อำนาจของ รัฐประชาชาติก็มีที่มาจากความยินยอมพร้อมใจของพลเมืองที่มอบเสรีภาพและสิทธิบาง ประการเพื่อให้รัฐเข้ามาดูแล ในนวนิยายเรื่อง *เสวียไห่เฟี้ยวเซียง (血海飘香)*²⁸ ฉูหลิวเซียง

²⁸ นวนิยายเรื่อง *เสวียไห่เฟี้ยวเซียง (血海飘香)* นำเสนอเรื่องราวของการตายปริศนาของจอมยุทธ์สี่คนและการโจรกรรมอี เลินส่วย (一神水) จากเลินส่วยกง (神水宮) หรือวังน้ำพิพย์ ในระหว่างที่ฉูหลิวเซียงทำการสืบสวนค้นหาความจริงและคนร้าย ก็มี จอมยุทธ์ผู้เกี่ยวข้องถูกสังหารอยู่เป็นระยะ คนร้ายที่สำคัญมีอยู่ด้วยกันสองคนคือหนันกงหลิง (南宮灵) และอู่ฮว่า (无花) แรงจูงใจในการก่อเหตุของคนร้ายทั้งสองคือเพื่อแก้แค้นแทนบิดาและสร้างความยิ่งใหญ่ของตนเองในยุคจักร

นำเสนอแนวคิดการปกครองด้วยกฎหมายที่การตัดสินและการลงโทษผู้กระทำผิดต้องกระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่โดยเฉพาะ ไม่ใช่ทำตามอำเภอใจหรือทำตามกฎหมายแบบที่เกิดขึ้นทั่วไปในยุทธจักรที่จอมยุทธ์มักเน้นการแก้ปัญหาด้วยการใช้กำลังและความรุนแรง การนำเสนอแนวคิดการลงโทษด้วยกฎหมายโดยเจ้าหน้าที่รัฐแสดงให้เห็นถึงการดำรงอยู่ของอำนาจรัฐและร่องรอยของรัฐในพื้นที่ยุทธจักรที่โดยปกติเป็นพื้นที่ที่ปราศจากอำนาจรัฐหรืออำนาจรัฐเข้าไปไม่ถึง และการที่ตัวละครเอกจอมยุทธ์เชื่อว่ารัฐเป็นผู้มีอำนาจชอบธรรมในการลงโทษผู้กระทำผิดและอาจรวมไปถึงเป็นผู้คืนความยุติธรรมให้แก่เหยื่อเป็นแนวความคิดที่แปลกใหม่ในนวนิยายกำลังภายใน ทั้งนี้เพราะในนวนิยายกำลังภายในตัวละครเอกจอมยุทธ์มักรับบทเป็นผู้มีศีลธรรมตามคติแบบขงจื้อซึ่งนอกจากจะเป็นต้นแบบของจอมยุทธ์ที่ดีแล้วยังมีอำนาจพิพากษาและลงโทษคนร้าย แนวคิดเรื่องอำนาจรัฐที่สามารถตัดสินความผิดของผู้กระทำผิดและคืนความยุติธรรมให้แก่เหยื่อที่ปรากฏในตัวบทจึงแสดงให้เห็นถึงร่องรอยการเปลี่ยนผ่านของแนวคิดมนุษย์ผู้มีคุณธรรมตามแนวคิดขงจื้อสู่แนวคิดของพลเมืองภายใต้รัฐประชาธิปไตยสมัยใหม่ ดังจะเห็นได้จากบทสนทนาระหว่างหลวงจีนอู่ฮัว (无花) กับฉู่หลิวเซียง เมื่อฉู่หลิวเซียงพบว่าอู่ฮัวคือคนร้ายที่อยู่เบื้องหลังการฆาตกรรมและแผนการร้ายในนวนิยายเรื่องเสวียไห่เพียวเซียง (血海飘香) ดังต่อไปนี้

无花道：“你现在想要我的怎样？”

楚留香缓缓道：“我只能揭穿你的秘密并不能制裁你，因为我既不是法律，也不是神我并没有制裁你的权力。”

无花微笑道：“无论如何，你这种观念的确是令人佩服的。自古以来，江湖中只怕谁也没有这样想过。”

楚留香缓缓道：“等到许多年以后，这样想的人，自然会一天多起来，以后人们自然会知道，武功并不能解决一切，世上没有一个人有权力夺去别人的生命”

(อู่ฮัวถามว่า：“ตอนนั้นท่านจะจัดการอย่างไรกับข้า”

ฉูหลิวเซียงตอบอย่างช้า ๆ ว่า: “ข้าทำได้เพียงเปิดโปงความลับของท่าน แต่ไม่สามารถลงโทษท่านได้ เพราะว่าตัวข้าไม่ใช่กฎหมาย และไม่ใช่เทพเจ้า ข้าไม่มีอำนาจที่จะลงโทษท่าน”

อู้อวย้มตอบว่า: “ไม่ว่าอย่างไรก็ตาม แนวคิดของท่านช่างน่านับถือยิ่งนัก ตั้งแต่โบราณมา ในยุทธจักรไม่มีผู้ใดเคยคิดเยี่ยงนี้”

ฉูหลิวเซียงตอบอย่างช้า ๆ ว่า: “หลายปีหลังจากนี้ คนที่คิดแบบนี้ ก็นับวันจะยิ่งมากขึ้นเรื่อย ๆ ในภายภาคหน้า ผู้คนต่างก็จะรู้ว่า วิทยายุทธ์ไม่สามารถแก้ไขปัญหาทุกอย่างได้ ไม่มีใครบนโลกใบนี้ที่มีอำนาจในการพรากชีวิตของผู้อื่น”

(古龙, 2013, pp. 274-275)

จากตัวบทจะเห็นว่าฉูหลิวเซียงไม่เพียงแต่จะนำเสนอแนวคิดเรื่องอำนาจของรัฐที่ถูกใช้ผ่านกฎหมายและหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐในการตัดสินความผิดและคืนความยุติธรรมผ่านการเคารพกฎหมายของปัจเจกบุคคลซึ่งเป็นหนึ่งในพื้นฐานสำคัญของการเป็นพลเมืองในรัฐประชาธิปไตยสมัยใหม่ ฉูหลิวเซียงยังอธิบายเพิ่มเติมด้วยว่าที่ต่อควรกฎหมายและอำนาจรัฐเพราะเขาเชื่อว่าการใช้ความรุนแรงไม่สามารถแก้ไขปัญหได้และไม่มีปัจเจกบุคคลคนใดมีอำนาจในการเอาชีวิตของผู้อื่นซึ่งการเคารพในชีวิตของผู้อื่นก็เป็นอีกหนึ่งแนวคิดพื้นฐานของการปกครองด้วยกฎหมายภายใต้รัฐประชาธิปไตยสมัยใหม่ด้วยเช่นกัน นอกจากนี้การแสดงความหวังของฉูหลิวเซียงที่ว่า การเปลี่ยนผ่านของแนวคิดจากการเป็นมนุษย์ผู้มีคุณธรรมตามคติแบบขงจื้อไปสู่การเป็นพลเมืองภายใต้รัฐประชาธิปไตยสมัยใหม่จะต้องเกิดขึ้นในภายภาคหน้า ก็เป็นการมองย้อนอดีตจากปัจจุบันของผู้เขียนที่สะท้อนความเชื่อมั่นของผู้เขียนว่าสุดท้ายแล้วพัฒนาการของแนวคิดเรื่องความยุติธรรมจะต้องเปลี่ยนผ่านจากแนวคิดแบบแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน (reciprocity) ที่หรือการล้างแค้นสู่ความยุติธรรมภายใต้รัฐประชาธิปไตยสมัยใหม่ที่ตั้งอยู่บนฐานของสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

นอกจากนี้ แนวคิดการปกครองโดยกฎหมายที่อำนาจของผู้ใช้กฎหมายมาจากอำนาจอธิปไตยของรัฐยังถูกแสดงให้เห็นผ่านบทสนทนาระหว่างฉู่หลิวเซียงกับอู๋ฮั่ว ดังบทสนทนาต่อไปนี้

楚留香道：“现在，我要将你交给能制裁你的人手上。”

无花大喊道：“你要将我交给别人？”

楚留香道：“不错。”

无花狂笑道：“你既不能制裁我，天下还有谁能制裁我？”

楚留香道：“他们这些人虽然未见如何高尚，但他们所代表的法律和规矩却是无论

什麼人都须尊敬的。”

(ฉู่หลิวเซียงกล่าว: “บัดนี้ ข้าจะส่งตัวท่านให้กับผู้ที่มีอำนาจลงโทษท่าน”

อู๋ฮั่วหัวเราะตอบว่า: “ท่านจะส่งมอบข้าให้ผู้อื่นหรือ”

ฉู่หลิวเซียงตอบว่า: “ถูกต้อง”

อู๋ฮั่วหัวเราะตอบว่า: “หากแม้แต่ท่านยังไม่สามารถลงโทษ ได้พยานผู้ใดจะลงโทษข้าได้”

ฉู่หลิวเซียงตอบว่า: “พวกเขาเหล่านั้น แม้ว่าไม่ได้เก่งกาจเท่าใดนัก แต่ก็เป็นตัวแทนของกฎหมายและกฎระเบียบ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องเคารพ”) (古龙, 2013, p. 275)

จากบทสนทนาจะเห็นได้ว่าฉู่หลิวเซียงอธิบายแหล่งที่มาของอำนาจของเหล่ามือปราบว่าเป็นอำนาจหน้าที่ (authority) ที่มาพร้อมกับกฎหมายซึ่งเป็นการใช้อำนาจของรัฐผ่านเจ้าหน้าที่รัฐ เจ้าหน้าที่รัฐไม่ได้เป็นผู้มีอำนาจด้วยตนเองจากความแข็งแกร่งและวิทยายุทธอันเก่งกล้า แต่ได้รับมอบอำนาจจากรัฐผ่านตำแหน่งหน้าที่ ลักษณะเช่นนี้แตกต่างอย่างสิ้นเชิงจากอำนาจในยุทธจักรซึ่งเป็นพื้นที่ที่ไร้รัฐ กล่าวคือในยุทธจักรที่ไม่มีรัฐอำนาจจะเป็นของผู้ที่เข้มแข็งและเก่งกล้าที่สุด ซึ่งอีกนัยหนึ่งก็คือพื้นที่ยุทธจักรเป็นพื้นที่ที่ไม่มีคุณธรรม

ตามแบบสมัยใหม่ เพราะความยุติธรรมแบบสมัยใหม่ที่ตั้งอยู่บนฐานของสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคจะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อมีรัฐสมัยใหม่เท่านั้น

แนวคิดการปกครองด้วยกฎหมายที่ฉู่หลิวเซียงนำเสนออย่างแสดงให้เห็นถึง ร่องรอยของความยุติธรรมแบบสมัยใหม่ที่มีความรุนแรงของบทลงโทษทาง กฎหมายไม่ได้ขึ้นอยู่กับสถานะทางสังคม คนทุกคนอยู่ภายใต้กฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน ดังที่ฉู่หลิวเซียงพูดกับอู๋ฮั่วว่า “王子犯法，与庶民同罪（กษัตริย์ทำผิดก็ต้องรับโทษเช่นเดียวกับราษฎร）”（古龙，2013，pp. 275-276）

นอกจากนี้ฉู่หลิวเซียงยังอธิบายถึงอำนาจอันศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายว่าแตกต่างจากอำนาจของกฎในพุทธจักรที่สถาปนาโดยคนส่วนน้อยที่ไม่น่าเคารพ ดังบทสนทนาต่อไปนี้

楚留香道：“他们这些人虽然末见如何高尚，但他们所代表的法律和规矩却是无论

什麼人都须尊敬的。”

无花冷笑道：“你难道一向很尊重规矩？”

楚留香道：“我们蔑视的，只是少数人立下的规矩，这种规矩自然不值得尊敬，但道德和正义，无论任何人也不该轻视。”

（ฉู่หลิวเซียงตอบว่า：“พวกเขาเหล่านั้น แม้ว่าไม่ได้เก่งกาจเท่าใดนัก แต่ก็เป็นตัวแทนของกฎหมายและกฎระเบียบ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องเคารพ”

อู๋ฮั่วหัวเราะตอบว่า：“หรือว่าท่านเคารพกฎระเบียบมาโดยตลอดเช่นนั้นหรือ”

ฉู่หลิวเซียงตอบว่า：“สิ่งที่พวกเราถูกคือกฎระเบียบที่ตั้งโดยคนส่วนน้อย กฎระเบียบจำพวกนี้ไม่มีค่าพอให้เคารพ แต่ว่าคุณธรรมและความถูกต้อง ไม่ว่าใครก็ตามก็ไม่สามารถไม่ให้ความสำคัญ”)（古龙，2013，p. 275）

จากบทสนทนาจะเห็นได้ว่าฉู่หลิวเซียงแบ่งแยกกฎกติกาในสังคมออกเป็นสอง จำพวกคือกฎระเบียบซึ่งตั้งโดยคนส่วนน้อย ไม่ควรเคารพกับกฎหมายที่ถูกเปรียบเปรยว่าอยู่ในระดับเดียวกันกับศีลธรรมจริยธรรมและความถูกต้องยุติธรรม（道德和正义）ซึ่งเป็นสิ่งที่

ทุกคนควรเคารพ แม้ว่าฉูหลิวเซียงจะไม่ได้อธิบายว่ากฎหมายที่ทุกคนควรเคารพเป็นสิ่งที่ตั้งโดยคนส่วนใหญ่ แต่การนำกฎหมายที่ควรเคารพมาเปรียบต่างกับกฎที่ตั้งโดยคนส่วนน้อยและไม่ควรเคารพ ประกอบกับการพิจารณาบริบทก่อนหน้า ก็ทำให้เราสามารถคาดเดาได้ว่ากฎหมายที่ควรค่าแก่การเคารพก็น่าจะมีที่มาจากคนส่วนใหญ่ ในขณะที่กฎที่ตั้งโดยคนส่วนน้อยและไม่ควรเคารพที่ฉูหลิวเซียงกล่าวถึงคือกฎระเบียบในยุทธจักร การจัดลำดับให้กฎหมายของรัฐน่าเคารพและปฏิบัติตามมากกว่ากฎระเบียบในยุทธจักรไม่เพียงแสดงให้เห็นถึงร่องรอยของแนวคิดการปกครองโดยกฎหมายภายใต้รัฐประชาชาติสมัยใหม่แต่ยังสื่อโดยนัยว่าความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายที่ทุกคนพึงเคารพและปฏิบัติตามมาจากการที่กฎหมายเป็นกฎระเบียบที่คนส่วนใหญ่ร่วมกันตกลงสร้างขึ้นซึ่งเป็นฐานความคิดแบบเดียวกันกับการออกกฎหมายในรัฐประชาชาติสมัยใหม่ที่มาจากเสียงส่วนใหญ่ของสังคม ในขณะที่การเชื่อมโยงกฎหมายเข้ากับศีลธรรมและจริยธรรมก็แสดงให้เห็นว่าผู้หลงมองว่ากฎหมายและศีลธรรมและจริยธรรมเป็นสิ่งเดียวกัน มีรากฐานร่วมกัน ซึ่งลักษณะดังกล่าวเป็นลักษณะเด่นของกฎหมายจีนในยุคก่อนสมัยใหม่ที่กฎหมายหรือฝ่า (法) ผสมผสานเข้ากับขนบธรรมเนียมประเพณีและวิถีปฏิบัติหรือหลี่ (礼) หรือที่เรียกว่ากระบวนการทำให้กฎหมายเป็นแบบลัทธิขงจื้อ (confucianization of law) การมองว่ากฎหมายและศีลธรรมจริยธรรมว่าเป็นสิ่งสัมพันธ์กันยังคงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอยู่ในยุคสมัยของผู้หลงดังจะเห็นได้จากการใช้กฎหมายในการควบคุมและฟื้นฟูศีลธรรมของพลเมืองใต้หวันของรัฐบาลพรรคกั๋วมินต้งในช่วงทศวรรษที่ 1960-1980 ที่ผสมผสานเรื่องของกฎหมายเข้ากับศีลธรรม ใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการควบคุมศีลธรรม กฎหมายดังกล่าวมีจุดประสงค์เพื่อสร้างพลเมืองที่ดีให้กับรัฐ กล่าวคือเป็นพลเมืองที่เคารพกฎหมายตามแบบพลเมืองในรัฐประชาชาติสมัยใหม่ของตะวันตก แต่ในขณะเดียวกันก็ยึดถือในศีลธรรมอันดี ไม่คบชู้ชู้ชาย ไม่มีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน ไปจนถึงไม่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศซึ่งถูกมองว่าเป็นค่านิยมอันดีงามตามคติแบบขงจื้อ

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าฉูหลิวเซียงจะแสดงออกว่าตนเองยึดถือหลักการการปกครองด้วยกฎหมายผ่านคำพูด แต่ในทางปฏิบัติฉูหลิวเซียงกลับเป็นผู้ละเมิดกฎหมายเสียเอง ฉูหลิว

เสียงใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวกับเจ้าหน้าที่รัฐ และอิทธิพลส่วนตัวที่เกิดจากชื่อเสียงในยุทธจักร ทำให้ตัวเขาและเพื่อนฝูงของเขาหลุดรอดจากเงื้อมมือของกฎหมาย ดังจะเห็นได้ในตอนต้น ในนวนิยายเรื่อง *เสวียไท่เพียวเซียง (血海飘香)* ฉูหลิวเซียงขโมยกวนอิมหยกหรืออ้อกวนอิม (玉观音) จากจินป้านฮัว (金伴花) ต่อหน้าต่อตาเหยี่ยวหัวล้านหรือทงอิง (秃鹰) หรือมือปราบอู๋ (吴捕头) มือปราบชื่อดังของเมืองหลวง ภายหลังเมื่อทงอิงได้พบกับฉูหลิวเซียงที่โรงเตี๊ยมแห่งหนึ่งแล้วถูกฉูหลิวเซียงถามว่ามาตามหาคินกวนอิมหยกใช่หรือไม่ ทงอิงก็ได้แต่บอกว่า “老朽纵有天大的胆子，也是万万不敢在楚香帅手里讨东西。(ต่อให้ข้าใจกล้าเพียงใด ก็ไม่กล้าทวงของคืนจากมือท่านเป็นอันขาด)” (古龙, 2013, p. 250) จากนั้น ทงอิงจึงบอกฉูหลิวเซียงว่ามาตามหาตัวเฉียนหมาจื่อ (钱麻子) ที่เกี่ยวข้องกับคดีเกาที่ซวยเถี่ยซือจื่อ (铁狮子胡同) เมื่อเจ็ดปีก่อน แต่พอฉูหลิวเซียงปกป้องเฉียนหมาจื่อ โดยอธิบายว่าเฉียนหมาจื่อเมื่อเจ็ดปีก่อนแม้จะทำไม่ถูก แต่เหมยฮัวเจี้ยน (梅花剑) และชวงจ้งฟั่นเทียน (双掌翻天) ที่เป็นคู่กรณีก็ใช้อำนาจข่มเหงคน ตอนนี้เฉียนหมาจื่อก็ล้างมือจากยุทธจักรไปแล้ว เหตุใดทงอิงยังต้องมาตามรังควานเฉียนหมาจื่ออีก ทงอิงก็รีบบอกว่า “老朽活了这大把年纪，又怎么还不知道眉眼高低，既已知楚香帅与此事有关，又怎会再来多事？(ตัวข้าเองมีชีวิตมาจนอายุปุนนี้แล้ว กลับไม่รู้จักการประพฤตินในเมื่อรู้แล้วว่าท่านเกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ ตนเองจะไม่ขอยุ่งเกี่ยว)” (古龙, 2013, p. 251) ต่อมาทงอิงจึงพูดว่ามาเพราะอีกเรื่องคือเรื่องการตายของหนันกงหลิง (南宫灵) หัวหน้าพรรคกระยาจกที่หลายคนในพรรคกระยาจกสงสัยว่าเป็นฝีมือของฉูหลิวเซียง แต่พอฉูหลิวเซียงตอบกลับมาว่ารู้เรื่องนี้ดีและขอเวลานำตัวคนร้ายมามอบให้อีกสามวัน ทงอิงก็ยอมรับ มีหน้าข้ายังบอกว่า “无论香帅你是否知道，只要香帅说一句，丐帮门下都绝无异语。(ไม่ว่าท่านจะรู้หรือไม่ ขอเพียงท่านพูดมาหนึ่งประโยค คนในพรรคกระยาจกไม่มีใครกล้าพูดเป็นอย่างอื่น)” (古龙, 2013, p. 251) จะเห็นได้ว่าฉูหลิวเซียงใช้กำลังฝีมือและชื่อเสียงที่เหนือกว่าของตนข่มทงอิงที่เป็นเจ้าหน้าที่รัฐ ไม่ให้เอาผิดต่อตนเอง และพวกพ้องของตนโดยไม่ลังเลว่าสิ่งที่ตนเองทำเป็นสิ่งที่ละเมิดกฎหมาย ทั้งการขโมยทรัพย์สินของผู้อื่น การปกป้อง

ช่วยเหลือผู้กระทำความผิดและการไม่ให้ความร่วมมือกับเจ้าพนักงานของรัฐ แม้ว่าในตัวบทผู้เขียนจะสร้างเหตุผลที่ดูเหมือนจะชอบธรรมให้การกระทำของฉูหลิวเซียงไม่ว่าจะเป็นการที่ฉูหลิวเซียงไม่ได้ขโมยเพื่อตนเองแต่เพื่อช่วยเหลือผู้อื่น (古龙, 2013, p. 7) การที่เขียนมาจี้ไม่ได้เป็นฝ่ายเริ่มลงมือก่อนในคดีขอยึดซื้อจี้ หรือการที่ผู้อ่านรู้ว่าฉูหลิวเซียงไม่ใช่คนที่สังหารหนังกงหลิงแต่มีคนร้ายอีกคน แต่กระนั้นเราก็ไม่สามารถปฏิเสธได้ว่าฉูหลิวเซียงไม่เคารพกฎหมายและทำผิดกฎหมาย การกระทำของฉูหลิวเซียงคือการทำให้ตนเองอยู่เหนือกฎหมายหรือเป็นตัวกฎหมายเสียเองซึ่งเป็นที่ยืนยันกับหลักการการปกครองด้วยกฎหมายที่เขานำเสนออย่างสิ้นเชิง

การทำตัวเหนือกฎหมายหรือเป็นกฎหมายของฉูหลิวเซียงรุนแรงมากขึ้นไปอีกในตอนท้ายของนวนิยาย ฉูหลิวเซียงปฏิเสธที่จะบอกพวกมือปราบว่าคนร้ายผู้อยู่เบื้องหลังฆาตกรรมคืออู่ฮัวเพื่อรักษาชื่อเสียงของมิตรสหายของตนเองไว้ ซึ่งทั้งหมดเป็นการตัดสินใจโดยใช้มาตรฐานทางศีลธรรมและความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ฉูหลิวเซียงมีต่อคนร้ายมากกว่าความถูกต้องตามหลักกฎหมายซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงลำดับความสำคัญของหลี่หรือขนบธรรมเนียมประเพณีตามแบบขงจื๊อที่มาก่อนกฎหมายหรือฝ่าซึ่งการลำดับความสำคัญดังกล่าวเป็นตัวกำหนดว่าการรักษาชื่อเสียงของเพื่อนที่ตายไปแล้วย่อมสำคัญกว่าการเปิดเผยความจริงต่อสาธารณะ และมิตรสหายที่เป็นผู้ใกล้ชิดของตนเองย่อมสำคัญมากกว่าเจ้าหน้าที่รัฐ การปกป้องชื่อเสียงของคนร้ายด้วยการไม่บอกความจริงแก่มือปราบแสดงให้เห็นถึงการปะทะกันระหว่างแนวคิดจารีตแบบขงจื๊อที่เน้นเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ขึ้นอยู่กับตำแหน่งแห่งที่ในความสัมพันธ์กับแนวความคิดของการปกครองด้วยกฎหมายตามแบบตะวันตกที่มนุษย์ทุกคนเท่าเทียมกันหมดภายใต้กฎหมาย

นอกจากนี้ ฉูหลิวเซียงยังใช้ชุดคำศัพท์ในลัทธิขงจื๊อในการสร้างความชอบธรรมให้กับตนเองในการปฏิเสธไม่ทำตามคำขอของเจ้าหน้าที่รัฐด้วยการบอกว่าคนร้ายเป็นวิญญาณหรือจวินจี้ (君子) ซึ่งเป็นลักษณะของบุคคลที่ได้รับการยกย่องในแนวคิดลัทธิขงจื๊อเพื่อปฏิเสธการทำตามกฎหมายและเป็นข้ออ้างที่จะปฏิเสธในสิ่งที่ตนเองสัญญาไว้กับมือปราบหูอิง

และผู้อาวุโสในพรรคกระยาจก ดังจะเห็นได้จากคำพูดของฉูหลิวเซียงที่กล่าวต่อบุคคลทั้งสองว่า “他虽然狠毒，但却并不卑鄙，他虽然是个凶手，但却扔不失为君子，现在，他既已死了，你们何苦在问他名姓，人一死，就没有名字了。(แม้เขาจะโหดร้าย แต่ก็ไม่ใช่เลวทราม แม้เขาจะเป็นคนร้าย แต่ก็ยังเป็นวิญญาณชน บัดนี้ ในเมื่อเขาได้ตายไปแล้ว พวกท่านจะถามไปเพื่ออะไร คนพอตายไปก็ไร้ชื่อแล้ว)” (古龙, 2013, p. 277) หากพิจารณาจากความผิดที่อู้อ้วกระทำไม่ว่าจะเป็นการจารกรรมหรือฆาตกรรมผู้คนจำนวนมากแม้แต่ห้องชายร่วมสายเลือดของตนเอง การอ้างว่าอู้อ้วไม่ต่ำช้าและเป็นวิญญาณจึงไม่จำเป็นต้องถูกเปิดเผยชื่อเสียงเรียงนามเพราะอู้อ้วรับผิดชอบความผิดของตนเองด้วยการฆ่าตัวตายจึงไม่ใช่สิ่งที่สมเหตุสมผลเท่าใดนัก ข้ออ้างดังกล่าวไม่เพียงแต่จะแสดงให้เห็นถึงความย้อนแย้งระหว่างการกระทำกับคำพูดและการทำตัวอยู่เหนือกฎหมายของฉูหลิวเซียง แต่ยังแสดงให้เห็นถึงการใช้ชุดคำที่มาจากแนวคิดแบบขงจื้อเพื่อต่อรองกับความยุติธรรมแบบสมัยใหม่ ความยุติธรรมที่เกิดขึ้นจากการฆ่าตัวตายและความตายของอู้อ้วไม่ใช่ความยุติธรรมแบบสมัยใหม่ที่มาจากการจัดการของรัฐ แต่เป็นรูปแบบความยุติธรรมแบบตาต่อตาฟันต่อฟันที่ผู้กระทำผิดได้รับโทษที่สาสมกับที่ตนเองได้กระทำไว้กับผู้อื่น โดยหวังผลคือความสะใจและความสามัคคีของผู้ที่ได้รับผลกระทบและบุคคลผู้เข้าร่วมในสังคม ซึ่งเป็นรูปแบบความยุติธรรมแบบก่อนสมัยใหม่ การฆ่าตัวตายและความตายที่เกิดขึ้นกะทันหันไม่มีปี่ฆลุ่ยร่ายกับเป็นอาณัติของสวรรค์หรือผลของกฎแห่งกรรมเพื่อคืนความยุติธรรมจึงยิ่งแสดงให้เห็นว่าแนวคิดความยุติธรรมแบบก่อนสมัยใหม่ของจีนยังคงเป็นแนวคิดความยุติธรรมที่เป็นกระแสหลักในวัฒนธรรมและเป็นที่ยอมรับของผู้อ่านชาวไต้หวันในช่วงเวลาปลายทศวรรษที่ 1960

จะเห็นได้ว่าด้านหนึ่งฉูหลิวเซียงนำเสนอแนวคิดการปกครองด้วยกฎหมายแบบสมัยใหม่ที่ทุกคนเท่าเทียมกันภายใต้กฎหมาย และไม่มีใครมีอำนาจไปตัดสินความผิดใคร นอกจากเจ้าหน้าที่รัฐที่ได้รับมอบอำนาจมาจากกฎหมายที่ไม่ได้กำหนดโดยคนส่วนน้อยหรืออีกนัยหนึ่งก็คือรับมอบอำนาจจากรัฐที่เป็นองค์อธิปัตย์ โดยผ่านกระบวนการในการพิสูจน์ความผิดจากหลักฐานและพยานตามกระบวนการสืบสวนสอบสวนแบบตะวันตก ในส่วนนี้ฉู

หลิวเซียงจึงไม่ต่างอะไรกับตัวละครเอกนักสืบในนวนิยายสืบสวนสอบสวนที่นำเสนอแนวคิดการปกครองด้วยกฎหมายและสะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการยุติธรรมในรัฐประชาชาติสมัยใหม่ที่ปกครองด้วยกฎหมาย แต่ในอีกด้านหนึ่งหลิวเซียงก็กลับเป็นผู้ละเมิดกฎหมายเสียเอง มีหน้าซำยังปฏิเสธกฎหมายและผู้บังคับใช้กฎหมาย โดยใช้ทั้งอิทธิพลและชื่อเสียงส่วนตัวของตนเอง ไปจนถึงการเชื่อมโยงเหตุผลในการกระทำของตนเองกับแนวคิดและคุณธรรมของจอมยุทธ์และแนวคิดแบบขงจื้อ ไม่ว่าจะเป็นการช่วยเหลือผู้ตกยาก การผดุงความยุติธรรมและช่วยเหลือเพื่อนฝูง แนวคิดเรื่องวิญญูชนและการปกป้องเกียรติ เพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับการกระทำผิดกฎหมายของตนเองอย่างการขโมยของผู้อื่นและการช่วยเหลือเพื่อนฝูงที่กระทำความผิดแต่สำนึกผิดหรือเสียชีวิตไปแล้ว ซึ่งล้วนเป็นสิ่งที่ขัดแย้งอย่างสิ้นเชิงกับแนวคิดการปกครองด้วยกฎหมายแบบตะวันตก ความย้อนแย้งในตัวหลิวเซียงแสดงให้เห็นถึงการปะทะและตอรองระหว่างแนวคิดการปกครองด้วยกฎหมายตามแบบตะวันตกกับแนวคิดกฎหมายจารีตที่ให้ความสำคัญกับตำแหน่งแห่งที่และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลตามแนวคิดแบบขงจื้อ สะท้อนให้เห็นการเปลี่ยนผ่านของแนวคิดการปกครองด้วยกฎหมายในสาธารณรัฐจีนบนเกาะไต้หวันในช่วงปลายทศวรรษที่ 1960 ต้นทศวรรษที่ 1970 ที่กฎหมายแบบสมัยใหม่ถูกผลักดันจากรัฐให้กลายเป็นบรรทัดฐานใหม่ในการควบคุมพลเมือง พร้อมไปกับการทำให้บรรทัดฐานทางศีลธรรมที่มีพื้นฐานส่วนหนึ่งมาจากแนวคิดของลัทธิขงจื้อหรือขงจื๊อมาเป็นกฎหมาย อย่างกฎหมายตำรวจดังที่กล่าวไว้แล้ว

แนวคิดความยุติธรรมในนวนิยายชุดหลิวเซียง

แม้ว่าในตัวบทของนวนิยายชุดหลิวเซียงจะปรากฏแนวคิดและกระบวนการยุติธรรมสมัยใหม่ อาทิ ความยุติธรรมที่มีพื้นฐานบนการเคารพสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องสงสัย ความยุติธรรมที่รัฐและหน้าที่รัฐเป็นผู้มอบให้พลเมือง ดังเช่นที่หลิวเซียงนำเสนอและปฏิบัติต่ออูฮั่ว แต่สุดท้ายแล้วรัฐและกฎหมายก็ไม่ได้เป็นผู้คืนความยุติธรรมให้กับเหยื่อและญาติของเหยื่อในตอนจบ เพราะอูฮั่วไม่ได้ถูกหลิวเซียงจับส่งให้มือปราบของรัฐ แต่ชิงฆ่า

ตัวตายในตอนท้ายของนวนิยาย *เสวียไห่เพียวเซียง* (《血海飄香》) เพื่อหนีการถูกจับกุมโดยมือปราบเขามองว่าไม่คู่ควรที่จะแต่งงานด้วยตัวเขา ต่อมาในนวนิยายเรื่อง *ต้าซาหมั่ว* (《大沙漠》) ซึ่งเป็นภาคต่อ อุ๋ฮั่วได้กลับมาอีกครั้ง ฉู่หลิวเซียงและผู้อ่านถึงได้รู้ว่าการตายของอุ๋ฮั่วก่อนหน้านี้เป็นเรื่องเสแสร้งเพื่อหลบหนีการจับกุม สุดท้ายในนวนิยายเรื่องนี้อุ๋ฮั่วก็ถูกหลิวอู่เหมย (柳无眉) ตัวละครที่ไม่เกี่ยวข้องและไม่มีความเกี่ยวข้องกับอุ๋ฮั่วปลิดชีพ ความตายของอุ๋ฮั่วจึงเป็นความตายตามหลักกฎแห่งกรรมและแนวคติธรรมะย่อมชนะอธรรมตามชนบของนวนิยายกำลังภายในที่สุดท้ายคนชั่วสุดท้ายหากไม่ถูกคนดีกำจัดก็ต้องถูกฟ้าดินลงโทษ ความตายของอุ๋ฮั่วไม่มีความเกี่ยวข้องกับรัฐ เจ้าหน้าที่รัฐ และกระบวนการยุติธรรมของรัฐ ความยุติธรรมที่เกิดขึ้นจากความตายของอุ๋ฮั่วจึงไม่ใช่ความยุติธรรมแบบสมัยใหม่ที่เกิดขึ้นจากการดำรงอยู่ของรัฐที่เป็นผู้ปกป้องสิทธิและเสรีภาพของพลเมือง

เฉกเช่นเดียวกันกับอุ๋ฮั่ว ผู้กระทำผิดคนอื่น ๆ ในนวนิยายทั้งสามเรื่องไม่มีตัวละครตัวใดเลยที่ถูกฉู่หลิวเซียงจับกุมและนำตัวส่งให้กับเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อนำไปผ่านกระบวนการยุติธรรมและลงโทษทางกฎหมาย ตัวละครเหล่านี้หากไม่ฆ่าตัวตาย ก็ถูกผู้อื่นฆ่าตาย หรือไม่ก็ตายโดยไม่ทราบสาเหตุ ในนวนิยายเรื่อง *เสวียไห่เพียวเซียง* (《血海飄香》) หนันกงหลิง (南宮靈) ฆาตรกรผู้วางยาพิษเหรินฉือ (任慈) อดีตหัวหน้าพรรคกระยาจกและผู้สมรู้ร่วมคิดคนสำคัญของอุ๋ฮั่วในตอนท้ายก็ถูกอุ๋ฮั่ววางยาพิษฆ่าปิดปาก ในนวนิยายเรื่อง *เจียซือหวนหุน* (《借尸还魂》) (古龙, 2012b) จั่วหมิงจู (左明珠) ซื่ออิน (施茵) และเซวียปิน (薛斌) ที่ร่วมมือกันวางแผนคืนชีพสลับวิญญาณเพื่อหลอกหลวงพ่อแม่ของตนเองและใช้ศพของผู้อื่นเพื่อการหลอกหลวง ฉู่หลิวเซียงก็ช่วยปิดบังให้โดยใช้เหตุผลว่าเพราะตนเองสนับสนุนความรักเสรี (自由恋爱) ในขณะที่เซวียเซียวเหริน (薛笑人) ที่ขโมยกระบี่ของเซวียอีเหริน (薛衣人) เพื่อไล่ความฉู่หลิวเซียงและเกี่ยวพันกับการสังหารชาวพุทธจำนวนมากสุดท้ายก็ฆ่า

ตัวตาย และในนวนิยายเรื่อง *เปียนฝูฉวนฉี (蝙蝠传奇)*²⁹ (古龙, 2012a) คูเหมยต้าซือ (枯梅大师) ผู้สังหารคนบนเรือและเป็นสมรู้ร่วมคิดการซื้อขายวิชายุทธ์บนเกาะคังคาวในตอนท้ายของเรื่องก็ถูกหัวเงินเงินโง่ตึงจนล้มลงและไม่ได้ถูกกล่าวถึงอีกว่ามีชะตากรรมเช่นไร หยวนสุยอวิน (原随云) ผู้อยู่เบื้องหลังการซื้อขายวิชายุทธ์และความลับของชาวยุทธ์ไปจนถึงแผนสังหารชาวยุทธ์จำนวนมาก สุดท้ายก็หายสาบสูญไปพร้อมกับจินหลิงจื่อ (金灵芝) ในท้องทะเล จะเห็นได้ว่าตัวละครที่เป็นผู้กระทำผิดกฎหมายไม่มีตัวละครตัวใดเลยที่ถูกฉู่หลิวเซียงจับกุมและนำตัวส่งให้กับเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อนำไปผ่านกระบวนการยุติธรรมและลงโทษตามกฎหมาย ตัวละครเหล่านี้หากไม่ฆ่าตัวตาย ก็ถูกผู้อื่นฆ่าตาย หรือก็ไม่ถูกผู้เขียนกล่าวถึงอีก ความยุติธรรมที่มาจากกระบวนการยุติธรรมตามแบบสมัยใหม่ถึงไม่เคยเกิดขึ้นในวัฏบท ผลที่เกิดขึ้นกับตัวละครฝ่ายอธรรมในตอนจบของนวนิยายยังคงเป็นไปตามแบบขนบของนวนิยายกำลังภายในและตามคติแบบพุทธศาสนา นั่นก็คือจอมยุทธ์ฝ่ายอธรรมถูกกำจัดจนสิ้นและผลกระทบชั่วที่ตัวละครฝ่ายอธรรมได้กระทำลงไปได้กลับย้อนคืนสนอง อาจกล่าวได้ว่าความยุติธรรมในวัฏบทยังคงเป็นความยุติธรรมแบบแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน (reciprocity) ความยุติธรรมบนหลักความดีชนะความชั่ว และแนวคิดกฎแห่งกรรมของพุทธศาสนาที่ว่าคนทำดียอมได้ดี คนทำชั่วยอมได้ชั่ว โดยตัวละครเอกจอมยุทธ์ทำหน้าที่เป็นเพียงผู้เปิดโปงความ

²⁹ นวนิยายเรื่อง *เปียนฝูฉวนฉี (蝙蝠传奇)* นำเสนอเรื่องราวของปริศนาและการฆาตกรรมที่ขึ้นระหว่างการเดินทางล่องแม่น้ำและเดินทะเลของฉู่หลิวเซียง โดยปริศนาที่ฉู่หลิวเซียงต้องการไขคือการสละสมณเพศแล้วปลอมตัวเป็นหลันไท่ฟูเหริน (蓝太夫人) ของคูเหมยต้าซือ (枯梅大师) เจ้าสำนักฮว่าซาน (华山派) และตัวตนของเจ้าของเกาะคังคาว (蝙蝠岛) ที่เป็นทั้งที่ซื้อขายวิชายุทธ์และความลับของชาวยุทธ์ทั่วยุทธจักรระหว่างสืบสวนแก้ไขปริศนาทั้งสองก็เกิดเหตุฆาตกรรมอยู่เป็นระยะ ในตอนท้ายฉู่หลิวเซียงพบว่า หยวนสุยอวิน (原随云) จอมยุทธ์ดาบอดคือคุณชายคังคาวเจ้าของเกาะคังคาวผู้อยู่เบื้องหลังปริศนาและการฆาตกรรมทั้งหมด โดยมีคูเหมยต้าซือเป็นผู้ช่วย วัตถุประสงค์ของการซื้อขายวิชายุทธ์และความลับในเกาะคังคาวนอกจากเรื่องเงินทองแล้ว ก็เพื่อสร้างความรุ่มรวยในยุทธจักรให้คนในยุทธจักรเช่นฆ่ากันเองเพื่อให้หยวนสุยอวินสร้างอิทธิพลในยุทธจักร

ชั่วร้ายของคนชั่ว เป็นเหตุให้คนเหล่านี้ได้รับผลกระทบที่ตนเองก่อไว้ ความยุติธรรมได้บังเกิดขึ้น และสังคมได้กลับเข้ามาสู่สภาพปกติอีกครั้ง

อย่างไรก็ตาม ใช่ว่าแนวความยุติธรรมในนวนิยายชุดฉู่หลิวเซียงจะเป็นความยุติธรรมตามแบบชนของนิยายกำลังภายในทั้งหมด กล่าวคือตัวละครเอกจอมยุทธ์ในต่างบททำหน้าที่เป็นเพียงผู้เปิดโปงความชั่วร้ายของผู้กระทำผิด จนผู้กระทำผิดได้รับการลงโทษจากกฎแห่งกรรมและกฎธรรมะย่อมชนะอธรรม แต่ไม่ได้เป็นผู้กระทำการลงโทษผู้กระทำผิดด้วยตนเองเหมือนกับตัวละครเอกจอมยุทธ์ในนวนิยายกำลังภายในเรื่องอื่น ฉู่หลิวเซียงรับบทบาทเป็นเพียงนักสืบผู้ทำการสืบสวนสอบสวนและเปิดเผยความจริงต่อสาธารณชนและผู้อ่าน แต่ไม่ได้เป็นผู้พิพากษาลงโทษผู้กระทำผิด ทั้งนี้เพราะฉู่หลิวเซียงเป็นจอมยุทธ์ที่ไม่เห็นด้วยกับการใช้ความรุนแรงและต่อต้านการพรากชีวิตผู้อื่นไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดก็ตาม ดังจะเห็นได้ในนวนิยายเรื่องเสวียไท่เฟี้ยวเซียง (血海飘香) ที่ฉู่หลิวเซียงอธิบายกับอี้เตียนหง (一点红) ว่าเหตุใดเขาถึงไม่สนับสนุนความรุนแรง “我的确不喜欢武力，流血争杀，正是人类所能做出的笨事中最笨的种。(ข้าไม่ชอบการใช้กำลัง การฆ่าฟันที่เสียเลือดเนื้อคือสิ่งที่โง่งามที่สุดอย่างหนึ่งในบรรดาเรื่องโง่งามที่มนุษย์สามารถทำได้)” (古龙, 2013, p. 59) และในนวนิยายเรื่องเดียวกันตอนที่อู้อ้ว (无花) ถามฉู่หลิวเซียงถึงว่าทำไมจึงเลือกที่จะส่งตัวเขาให้กับเจ้าหน้าที่บ้านเมืองแทนที่จะจัดการพิพากษาเขาด้วยตนเองเหมือนที่จอมยุทธ์ทั้งหลายในยุทธจักรนิยมทำกัน ฉู่หลิวเซียงก็ตอบว่าเพราะ “世上没有一个人有权力夺去别人的生命。(ไม่มีใครบนโลกใบนี้มีอำนาจในการพรากชีวิตของผู้อื่น)” (古龙, 2013, p. 275)

การปฏิเสธการใช้ความรุนแรงและต่อต้านการพรากชีวิตผู้อื่นของฉู่หลิวเซียงขัดต่อชนบของจอมยุทธ์ในนวนิยายกำลังภายในอย่างชัดเจน เพราะนวนิยายกำลังภายในโดยพื้นฐานแล้วคือนวนิยายที่นำเสนอความรุนแรงในฐานะของสิ่งบันเทิง ดังจะเห็นได้จากผู้อ่านนวนิยายกำลังภายในและผู้ชมละครและภาพยนตร์จีนกำลังภายในที่มักตื่นตาตื่นใจกับฉากการต่อสู้ที่สำคัญของตัวละครจอมยุทธ์และพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเปรียบเทียบวิชายุทธ์ของตัวละครจอมยุทธ์แต่ละตัวไปจนถึงวิชายุทธ์ของแต่ละสำนัก นอกจากนี้การคืนความ

ยุติธรรมของตัวละครเอกจอมยุทธ์ไม่ว่าจะเป็นการล้างแค้นหรือการจัดคนเลวทางความยุติธรรมให้ผู้อื่น ยังเป็นการปลอบประโลมจิตใจของผู้อ่านที่สิ้นหวังกับการแสวงหาความยุติธรรมในโลกแห่งความเป็นจริง และยังการล้างแค้นและจัดคนเลวมีความรุนแรงมากเท่าใด ความสนใจและอิมเมจของผู้อ่านก็จะยิ่งมากขึ้นเท่านั้น

ด้วยเหตุนี้การต่อต้านความรุนแรงและการพรากชีวิตของผู้อื่นของฉู่หลิวเซียงจึงแสดงให้เห็นร่องรอยของแนวคิดความยุติธรรมสมัยใหม่ที่สำคัญกับสิทธิในร่างกายของปัจเจกบุคคลและหลีกเลี่ยงหรือลดทอนความรุนแรงในกระบวนการยุติธรรมให้น้อยที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวคิดความยุติธรรมของเบคคาเรียที่มองว่าวัตถุประสงค์ของการลงโทษไม่ใช่เพื่อทรมานหรือทำให้ผู้ใดเจ็บปวด แต่เพื่อป้องกันไม่ให้อาชญากรทำความผิดซ้ำและเพื่อห้ามปรามไม่ให้คนอื่นกระทำความผิดแบบเดียวกัน ในขณะที่โทษประหารชีวิตคือการทำสงครามในนามของสังคมต่อพลเมืองของตัวเอง

อย่างไรก็ตาม แนวคิดการต่อต้านความรุนแรงและการพรากชีวิตของผู้อื่นที่ฉู่หลิวเซียงก็ไม่ได้เปลี่ยนแปลงหรือบรรเทาความรุนแรงที่เกิดขึ้นในตัวบท นวนิยายกำลังภายในชุดฉู่หลิวเซียงยังคงเต็มไปด้วยความรุนแรง การฆ่าฟัน และคนร้ายที่ท้ายที่สุดแล้วก็ต้องชดใช้ความชั่วที่ตนเองกระทำด้วยชีวิตไม่จากการถูกผู้อื่นสังหาร ก็จากการดับชีวิตตนเอง หรือการมีชะตากรรมที่คลุมเครือจากการไม่ถูกกล่าวถึงอีกหลังจากปะมือแล้วพ่ายแพ้แก่ตัวละครฝ่ายธรรมะ ความสนใจและความอิมเมจของผู้อ่านที่คาดหวังจากนวนิยายกำลังภายในยังคงอยู่ครบทุกอย่าง มิหนำซ้ำยังมีข้อคิดเรื่องการต่อต้านความรุนแรงและการประหารชีวิตซึ่งเป็นแนวคิดที่กำลังเป็นที่นิยมในยุคปลายทศวรรษที่ 1960 ต้นทศวรรษ 1970 จากการเคลื่อนไหวทางการเมืองของนักศึกษาและกลุ่มผู้ต่อต้านสงครามให้ผู้อ่านพูดคุยนแลกเปลี่ยนอย่างออกรส สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงการต่อรองและการผสมผสานระหว่างแนวคิดความยุติธรรมตามขนบแบบจีนกับแนวคิดความยุติธรรมสมัยใหม่แบบตะวันตกในตัวบท แนวคิดความยุติธรรมแบบตะวันตกที่เคารพสิทธิของปัจเจกบุคคลเริ่มปรากฏและเข้ามามีพื้นที่ในนวนิยายกำลังภายในซึ่งมีแนวคิดความยุติธรรมตามขนบแบบจีนเป็นกระแสหลักโดยมี

ตัวละครเอกจอมยุทธ์เป็นผู้เผยแพร่แสดงให้เห็นถึงความคาดหวังและจินตนาการของผู้เขียน และสังคมได้หันที่มีต่อแนวคิดความยุติธรรมสมัยใหม่ที่กำลังเข้ามาผสมผสานกับแนวคิด ความยุติธรรมแบบจีน การเปลี่ยนแปลงแนวคิดความยุติธรรมได้ขยายจากพื้นที่ทางสังคมและ การเมืองมายังพื้นที่ทางวัฒนธรรมมากขึ้น โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีความเข้มข้นทางวัฒนธรรม จีนแบบชนบสูงอย่างนวนิยายกำลังภายใน แม้ว่าสุดท้ายแล้วแนวคิดความยุติธรรมแบบ ตะวันตกยังไม่สามารถเข้ามาแทนที่แนวคิดความยุติธรรมแบบจีนและเป็นแนวคิดหลักในตัว บทก็ตาม

สรุปและอภิปรายผล

ระบบกฎหมาย ระบอบการปกครอง รวมไปถึงแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย การปกครอง และความยุติธรรมในสังคมจีนเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่กระบวนการ ทำให้ทันสมัยได้เริ่มต้นขึ้นหลังจากการเข้ามาของชาวตะวันตกและวิทยาการสมัยใหม่จาก ทั้งการเผยแพร่ศาสนา การค้า และสงครามตั้งแต่ครึ่งหลังของศตวรรษที่ 19 โดยความ เปลี่ยนแปลงเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของการสร้างรัฐประชาชาติสมัยใหม่ของชาวจีนในศตวรรษที่ 20 หนึ่งใน การเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนที่สุดคือการปฏิรูปกฎหมายและการร่างกฎหมาย รัฐธรรมนูญและกฎหมายอาญาใหม่ภายหลังการสถาปนาสาธารณรัฐจีนในปีค.ศ. 1912 และ ขบวนการสี่พฤษภาคมในปีค.ศ. 1919 โดยมีรัฐธรรมนูญและกฎหมายของประเทศตะวันตก และประเทศญี่ปุ่นเป็นต้นแบบ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและสังคม ในขณะที่ การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมก็ค่อย ๆ เกิดขึ้นตามมา ดังจะเห็นได้จากความนิยมของนวนิยายสืบสวนสอบสวนที่น่าเสนอระบบกฎหมายและความยุติธรรมแบบสมัยใหม่ในช่วง ทศวรรษที่ 1920 ที่ไปถึงจุดสูงสุดในช่วงทศวรรษที่ 1930

แม้ว่านวนิยายสืบสวนสอบสวนภาษาจีนจะมีจำนวนลดลงในช่วงทศวรรษที่ 1940- 1950 จากสภาวะสงครามและการปกครองที่เข้มงวดของพรรคคอมมิวนิสต์จีนในจีน แผ่นดินใหญ่ แนวคิดการปกครองด้วยกฎหมายและความยุติธรรมแบบตะวันตกก็ได้ขยาย

พื้นที่ทางวัฒนธรรมเพิ่มขึ้นอีกครั้งในนวนิยายกำลังภายในแนวลึบสวนสอบสวนของกู่หลงบนเกาะไต้หวัน ในนวนิยายชุดฉู่หลิวเซียง ตัวละครฉู่หลิวเซียงซึ่งเป็นตัวละครเอกจอมยุทธ์ผู้ทำหน้าที่เป็นนักสืบนำเสนอแนวคิดการปกครองด้วยกฎหมายแบบตะวันตกที่ให้ความสำคัญกับสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาค มนุษย์ทุกคนล้วนเท่าเทียมกันภายใต้กฎหมาย และไม่มีผู้ใดที่สามารถตัดสินลงโทษโดยใช้ความรุนแรงไปจนถึงเอาชีวิตของผู้อื่นได้นอกเสียจากเจ้าหน้าที่รัฐที่ได้รับมอบอำนาจมาจากกฎหมาย โดยกระบวนการพิสูจน์ความผิดก็เป็นไปตามการพิสูจน์ความผิดจากพยานหลักฐานตามกระบวนการสืบสวนสอบสวนแบบตะวันตกที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการคิดแบบเป็นเหตุเป็นผลและวิธีทางวิทยาศาสตร์ การนำเสนอแนวคิดการปกครองด้วยกฎหมายของฉู่หลิวเซียงแสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของตัวละครนักสืบในนวนิยายสืบสวนสอบสวนที่มีต่อตัวละครจอมยุทธ์นักสืบ และความพยายามผสมผสานและนำเสนอแนวคิดสมัยใหม่จากตะวันตกโดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวคิดการปกครองภายใต้กฎหมาย (rule of law) ที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการสร้างพลเมืองในรัฐประชาธิปไตยใหม่ที่พลเมืองทุกคนต้องเคารพกฎหมายและเท่าเทียมกันภายใต้กฎหมาย อย่างไรก็ตาม เมื่อเกิดข้อขัดแย้งระหว่างความถูกต้องทางกฎหมายและอี้ (义) หรือครรลองธรรม ฉู่หลิวเซียงก็มักละเมิดกฎหมายและเลือกอีกก่อนเสมอ แสดงให้เห็นว่าแนวความคิดและระบบคุณค่าแบบจีนซึ่งมีแนวคิดขงจื้อเป็นกระแสหลักยังคงเป็นแนวคิดและระบบคุณค่าหลักในตัวบทแนวคิดการปกครองด้วยกฎหมาย (rule of law) เป็นแนวคิดใหม่ที่แม้ถูกนำเสนอว่ามีความสำคัญแต่ก็ไม่ได้รับนำไปปฏิบัติจริง

ในส่วน of แนวคิดความยุติธรรม ความยุติธรรมที่เกิดขึ้นในตัวบทไม่ได้มาจากกฎหมายและการทำหน้าที่ของรัฐ ไม่มีเลยสักครั้งที่ผู้กระทำผิดถูกลงโทษตามกฎหมายโดยเจ้าหน้าที่รัฐ แต่ถูกลงโทษโดยกฎแห่งกรรม โดยตัวละครเอกจอมยุทธ์ทำหน้าที่เป็นเพียงผู้เปิดเผยความจริงเท่านั้น ความยุติธรรมตามแบบแลกเปลี่ยน (reciprocity) ที่ปรากฏแสดงให้เห็นถึงแนวคิดทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว ธรรมะย่อมชนะอธรรมเสมอของศาสนาพุทธและศาสนาเต๋าที่ยังคงฝังแน่นในความคิดของผู้เขียนและผู้อ่านนวนิยายกำลังภายในซึ่งเป็นประเพณี

นิยายที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างยิ่งในช่วงทศวรรษที่ 1960-1970 ทั้งในไต้หวัน ฮองกง และชุมชนชาวจีนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตรงกับข้อสังเกตของเฉินผิงหยวนที่ว่าศาสนาพุทธและศาสนาเต๋าเป็นหนึ่งในรากฐานสำคัญของนิยายกำลังภายในตั้งแต่ถังฉวนฉี (唐传奇) ในสมัยราชวงศ์ถัง (ค.ศ. 618-907) มาจนถึงนวนิยายกำลังภายในใหม่ (新派武侠小说) ในช่วงยุคสงครามเย็น (陈平原, 2018, p. 78)

นอกจากนี้การคืนความยุติธรรมโดยกฎหมายแห่งกรรมซึ่งเป็นกฎธรรมชาติที่เหนือกว่ากฎหมายและรัฐยังแสดงให้เห็นถึงความไม่มั่นใจในความยุติธรรมของกฎหมายและระบบยุติธรรมของรัฐแสดงให้เห็นว่าแนวคิดการปกครองด้วยกฎหมายและความยุติธรรมแบบสมัยใหม่ยังไม่ใช่นวัตกรรมหลักของสังคมในขณะนั้น อย่างไรก็ตามการปรากฏของแนวคิดต่อต้านความรุนแรงและการล้างแค้นประหัตประหารชีวิตกันที่นำเสนอโดยตัวละครเอกจอมยุทธ์ก็แสดงให้เห็นถึงการเริ่มเข้ามามีพื้นที่ในตัวบทของแนวคิดความยุติธรรมแบบสมัยใหม่ที่เคารพสิทธิและเสรีภาพของปัจเจกบุคคลทุกคนแม้จะเป็นอาชญากร

อาจกล่าวได้ว่าฉู่หลิวเซียงผู้ซึ่งเป็นตัวละครเอกจอมยุทธ์ในนวนิยายกำลังภายในแนวสืบสวนสอบสวนของกู่หลงทำหน้าที่เป็นผู้นำเสนอแนวคิดการปกครองด้วยกฎหมายและแนวคิดความยุติธรรมแบบสมัยใหม่ให้กับสังคมไต้หวันในช่วงทศวรรษที่ 1970 ที่แม้ว่าจะมีการปฏิรูปกฎหมายให้ทันสมัยตามแบบตะวันตกแต่แนวคิดกฎหมายจารีตตามแบบขงจื้อและแนวคิดความยุติธรรมตามแบบศาสนาพุทธและศาสนาเต๋ายังทรงอิทธิพลอยู่ แนวคิดของฉู่หลิวเซียงเรื่องการปกครองด้วยกฎหมายและความยุติธรรมแปลกใหม่และก้าวหน้ามากเมื่อเปรียบเทียบกับตัวละครตัวอื่น อย่างไรก็ตามฉู่หลิวเซียงก็ยังคงมีความอ่อนแอระหว่างคำพูดและการกระทำแสดงให้เห็นถึงการปะทะและต่อรองระหว่างแนวคิดการปกครองด้วยกฎหมายและความยุติธรรมแบบสมัยใหม่กับแนวคิดกฎหมายจารีตตามแนวคิดแบบขงจื้อและแนวคิดความยุติธรรมแบบดั้งเดิมที่ได้รับอิทธิพลจากศาสนาพุทธและศาสนาเต๋า

บรรณานุกรม

- Bodde, D. (1963). Basic Concepts of Chinese Law: The Genesis and Evolution of Legal Thought in Traditional China *Proceedings of the American Philosophical Society*, 107(5), 375-398.
- Huang, H.-T. (2011). *Queer Politics and Sexual Modernity in Taiwan*. Hong Kong University Press.
- Huang, Y. (2015). *Voice From the East - The Chinese Theory of Justice*. Paths International Ltd.
- Johnston, D. (2011). *A brief history of justice*. Wiley-Blackwell.
- Li, F. (2013). Confucianism: Ethics and Law. In A. S. Cua. (Ed.), *Encyclopedia of Chinese Philosophy* (pp. 80-81). Routledge.
- Martinelli, A. (2005). *Global modernization : Rethinking the project of modernity*. SAGE.
- Rollyson, C. E. (2008). *Critical Survey of Mystery and Detective Fiction* (Revised Edition ed.). Salem Press.
- Turner, R. (2003). *Magna Carta*. Routledge
- Zachs, F., & Bawardi, B. (2020). Arab Nation-building through Detective Stories in al-Ḍiyāʿ: The Cultural Translations of Nasīb al-Mashʿalānī. *Die Welt des Islams* 60(1), 79-101.
- ปกรณ์ ลิ้มปยุตรณ. (2552) วิวาทะทางปัญญาและกลวิธีทางวรรณศิลป์ในปรัชญานิพนธ์เม้งจื่อ. [วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรเจตน์ ภาคีรัตน์. (2556). คำสอนว่าด้วยรัฐและหลักกฎหมายมหาชน (พิมพ์ครั้งที่ 2 แก้ไขเพิ่มเติม ed.). โครงการตำราและเอกสารประกอบการสอน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- 古龙. (2012a). *楚留香新传* (Vol. 2 蝙蝠传奇). 河南文艺出版社.
- 古龙. (2012b). *楚留香新传* (Vol. 1 借尸还魂). 河南文艺出版社.
- 古龙. (2013). *楚留香传奇* (Vol. 1 血海飘香). 中山大学出版社.
- 叶惟真. (2015). *古龙武侠小说中的侦探手法研究*. [硕士学位论文]. 国立台湾师范大学.
- 宋祖建. (2009). 古龙作品中的人性论. *名作欣赏*, 8, 38-41.
- 景少峰. (2016). *论古龙小说侠精神的现代转化*. [硕士学位论文]. 扬州大学.
- 汤哲声. (2007). *中国当代通俗小说史论*. 北京大学出版社.
- 翁文信. (2018). *古龙一出谁与争锋*. 风云时代.
- 蒋杨. (2016). *程小青《霍桑探索》的现代性追求*. [硕士学位论文]. 山东大学.
- 陈丽君. (2011). 古龙的武侠小说. In 吴秀明 & 陈丽君 (Eds.), *大众文学与武侠小说* (pp. 171-185). 北京大学出版社.
- 陈中亮. (2012). *现代性视野下的20世纪武侠小说-----以梁羽生、金庸、古龙为中心*. [博士学位论文]. 浙江大学.
- 陈平原. (2018). *千古文人侠客梦* (修订本 ed.). 北京大学出版社.
- 马汉宝. (2012). *法律与中国社会之变迁* (初版 ed.). Airiti Press.